

בס"ד

רבנו נתחמז מברסלב

ש"ר ושי"ם על פרשת השבוע

רפ"א

ח"ד ברכ"ש

ויצא יעקב מבאר שבע

(בראשית כ"ח, י')

נדרוש נפלא על כל פרשת ויצא לפי התורה המובאה בלקוטי מוהר"ן א', כ"ד - עיין שם היטב אם תרצה להבין יותר בעמקות המאמרות הנפלאות האלו

וזהו (בראשית כח, י'): ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. הינו כשאיש הישראלי יוצא מדרגא לדרגא, או משתמחים ומתפשטים בנגודו הקלפות שהם הדמיונות וכו', שהם בחינת חרון אף, כי הם מתקפא דדינא פידוע. וזהו: ויצא יעקב' - שהוא איש הישראלי, 'מבאר שבע' - הינו מהמדרגה הקדושה שהיה בה שנקראת באר שבע, כי כל דרגא ודרגא דקדושה פלולה מכל השבעה מדות שהם ז' ימי הבנין שבלולים בכל דרגא, וכשיעקב שהוא איש הישראלי יוצא משם כדי לבוא למדרגה שניה הגבוהה יותר, אז: וילך חרנה, שמכרח לילך דרך חרון אף שהם הקלפות שמהם כל הדמיונות והתאוות והבלבולים שמתפשטים נגודו בכל פעם.

אבל מחמת שאיש הישראלי בחינת יעקב חזק בדעתו ואינו מניח את מקומו ואינו נופל בדעתו, מחמת זה רק מתחזק בכל מה דאפשר לעמד על עמדו, על-ידי זה (בראשית כח, יא): ויפגע במקום, על-ידי זה זכה להבין האמת שמה שמתפשטים התאוות וכו' בנגודו כל-כך אין זה נפילה חס ושלום, רק שהוא מחמת שצריך לבוא למדרגה גבוהה יותר ולהתקרב לה' יתברך בהתקרבות יותר, מחמת זה מתפשטים בנגודו כל-כך.

וזהו: ויפגע במקום, שזכה בתקף חרון אף שהם הקלפות שהתפשטו בנגודו, לפגע שם במקומו של עולם. כי כל מה שעולין למדרגה גבוהה יותר, מתקרבין ביותר לה' יתברך שהוא מקומו של עולם, שכל המקומות וכל הדרגות שבעולם כלולים בו יתברך, כי הוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו. הינו שיעקב בחינת איש הישראלי על-ידי גדל התחזקותו זכה להבין האמת שאין זה נפילה והתרחקות חס ושלום, רק פגע שם דיקא במקומו של עולם, שהבין ששם דיקא צריך לבוא למדרגה גבוהה יותר להתקרב ביותר לה' יתברך, ועל-כך מתפשטים בנגודו כל-כך.

ואז (שם כח, יא): וילן שם כי בא השמש, הינו שקבל על עצמו וסבל צער החשך שהוא בחינת לילה, ולן שם בצערו שהיה לו מרדיפת התאוות והדמיונות שהם בחינת חרון אף שהם בחינת הקלפות שהתפשטו בנגודו מחמת שהיה צריך לעלות למדרגה שניה. וזהו: כי בא השמש' שהוא השכל

והמחין שנסתלקו ממנו, כי בעת התגברותם והתפשטותם אין השכל בשלמות, כי כח המדמה שמשם כל התאוות וכו' הוא בנגוד השכל, כמבאר בתחלת התורה כ"ה, עין שם. וזהו: כי בא השמש' - שלא בעונתה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל, הינו שבודאי ביאת השמש שהוא הסתלקות המחין שהיו לו אז, היה שלא בעונתה, שלא בזמנו, כי לא היה בדין שישתלק שכלו ממנו ויתפשטו בנגודו כל-כך, כי לא היה מחמת נפילתו חס ושלום, רק מחמת שהיה צריך לעלות למדרגה שניה ...

ואז (בראשית כח, יב): ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, הינו שאז הראו לו שכל עבודת האדם בזה העולם הוא בבחינה זאת, בבחינת 'סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה', הינו שהוא צריך בכל פעם לעלות מדרגא לדרגא כמו שעולין בסלם, ומחמת זה מתגברין ומשתמחין ומתפשטין בנגודו כל-כך בכל פעם. וזהו (שם כח, יב): והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו. 'מלאכי אלקים' הם העובדי ה' שנמשלו למלאכים, 'עלים וירדים בו' בזה הסלם, כי כל עלייתם וירידתם הוא בבחינת הסלם הזה, שמי שהוא פקח ומאמין לדברי הצדיק שאין זה נפילה כלל, ומתחזק ומתגבר, הוא עולה על-ידי זה למדרגה הגבוהה יותר, ולהפך, מי שאינו מתחזק הוא יורד חס ושלום על-ידי זה.

וזהו (בראשית כח, יג): והנה ה' נצב עליו ויאמר וכו', שהבטיחו בכמה הבטחות, כי מחמת שיעקב שהוא איש הישראלי הכשר עמד בנסיון ולא הניח את מקומו עד שעלה למדרגה שניה, על-כך הבטיחו ה' יתברך שיהיה עמו וכו' ושמרתיו בכל אשר תלך וכו'. שהבטיחו שאף-על-פי שיעבר עליו עוד כהנה וכהנה, אבל ה' יתברך ישמרהו בכל עת בכל אשר ילך, עד אשר יביאנו למדרגתו העליונה בשלמות, בחינת (שם כח, טו): כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך - בשבילך, דהינו מה שדבר עם הצדיקי אמת את כל המדרגות הקדושות שיוכנו ברחמי המרבים.

וזהו (בראשית כח, טז): ויניח יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, הינו כשהקיץ משנתו וצערו שהיה לו בעת שהתפשטו בנגודו כל-כך, אז אמר (שם כח, טז): אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, כי נדמה לי כאלו אין שם ה' יתברך, כי הדמיונות רצו לבלבל אותי כאלו אין שם ה' יתברך ורצו להפיל אותי חס ושלום, ומה גדלו חסדי ה' אשר עזרני עד כה לעמד על עמדי, עד שנודע לי כי באמת יש ה' במקום הזה, כי באמת לא היה נפילה כלל, רק שהתפשטו בנגודי מחמת שהייתי צריך לעלות למדרגה גבוהה יותר ולהתקרב

לה' יתברך בהתקרבות יותר.

ועל-כן נדר יעקב נדר להקריב קרבנות ולתן צדקה, כמו שכתוב (בראשית כח, כב): והאבן הזאת אשר שמתני מצבה וכו' וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, כי עקר הכנעת הקלפות שבכל מדרגה הוא על-ידי צדקה, שעל-ידי זה נתגליו הנגונים וכו'.

וזהו (בראשית כט, א-ב): וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם. וירא והנה באר בשדה וכו' והאבן גדלה על פי הבאר וכו'. וישא יעקב רגליו, הינו שיעקב נשא את רגליו שהוא בחינת מדרגה התחתונה, ועלה למדרגה הגבוהה בכל פעם. כי על-ידי שעמד בנסיון כל-כף ולא הניח לפל עצמו בכל מה שעבר עליו, עד שזכה להשיג השגה הנ"ל שהקלפות והדמיונות מתפשטין בכל דרגא ודרגא וכו', ושהכנעתם על-ידי התגלות הנגונים וכו', שזהו בחינת כל השגת החלום שראה אז מראה הסלם וכו' ושה' יתברך נצב עליו לשמרו בכל דרגא ודרגא וכו' כנ"ל, אז וישא יעקב רגליו, שזכה לנשא ולהגביה תמיד בחינת רגליו, הינו מדרגות התחתונות, ועלה בכל פעם למדרגה עליונה, כי מדרגה התחתונה נגד הגבוהה ממנה היא בחינת רגליו כידוע.

ואז וילך ארצה בני קדם, שהלך להודיע ענין זה לכל החפצים לשוב לה' יתברך, כדי שיתחזקו בכל פעם ולא יפלו לעולם. וזהו ארצה בני קדם, 'בני קדם' הם בחינת נפשות הגבוהות בשרשן שנפלו למה שנפלו, לבחינת ארציות ונשמיות. כי הם נקראין בני קדם מכמה טעמים, כי הם בשרשן נקראין בני אל חי, בחינת בנים אתם לה' אלוקיכם, וזהו בחינת 'בני קדם', כי ה' יתברך קדמון לכל, כמו שכתוב: מענה אלקי קדם, וכמו שפרש רש"י שם. גם התורה נקראת 'קדם', כי אורייתא קדמה לעולם, כמו שכתוב (משלי ה, כג): מראש מקדמי ארץ, הינו שאלו הנפשות הם בחינת בני ה' יתברך, בני תורה. גם נפשותם בעצמם נקראים 'קדם', כי נפשות ישראל קדמו לעולם, כי ישראל עלו במחשבה תחלה. כי באמת ישראל ואורייתא וקדשא בריך הוא כלא חד. גם 'קדם' מרמז שאלו הנפשות אינם מהדורות הללו בלל, רק מבחינת שנים קדמוניות (כאשר הבנתו משיחתו הקדושה), הינו שאלו הנפשות יקרות ונגבוהות בשרשן מאד, אך נפלו לארציות ונשמיות, וצריכין להשיבם לשרשם. וגם בשביל זה נקראים 'בני קדם', בחינת: השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, כי תשובה קדמה לעולם. הינו שיעקב שהוא הצדיק הגדול האמת, על-ידי שכבר נשא והגביה כל המדרגות התחתונות, הלך ארצה בני קדם להתחזרם בתשובה.

וירא והנה באר בשדה וכו' והאבן גדלה על פי הבאר, שראו אבן גדולה על הבאר מים חיים שהוא

הדעת והשכל האמת הנקרא 'באר מים חיים', כי נמשך מהמעין היוצא מבית ה', שמנה עליו אבן גדולה שהוא בחינת הכח המדמה שנקרא לב האבן כמו שכתוב בתורה הנ"ל על כפל השמיר וכו', עין שם (לקוטי מוהר"ן א', סימן כ"ה).

וזהו (בראשית כט, ב): והנה שלשה עדרי צאן רבצים עליה. שלשה עדרי צאן הם בחינת שלש מדרגות שיש בישראל, שהם: גדולים וקטנים ובינוניים, והם שלש מדרגות, כנגד שלש בחינות שיש בשכל, שהם: שכל בכח, ושכל בפעל, ושכל הנקנה. כי יש ששברו קצת לב האבן שהוא המדמה ועלו אל השכל, אבל השכל עדין בכח, וזהו בחינת הקטנים במעלה שלא הגיעו רק להשכל בכח ואינם מוציאים אותו אל הפעל, וגם זהו מחמת לב האבן שלא שברו אותו לגמרי. ויש שכבר הוציאו השכל מכח אל הפעל, אבל עדין לא באו לשכל הנקנה, וגם זהו מחמת האבן הנ"ל, והם בחינת בינוניים. ויש שהגיעו גם לשכל הנקנה, אבל עדין מנח האבן גדולה לפניהם על הבאר בכל דרגא ודרגא שצריכין לעלות אליה. כי בכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות אלו שהם בחינת האבן גדולה שעל פי הבאר שהוא בחינת השכל היוצא מהמעין היוצא מבית ה' כנ"ל.

וזהו (בראשית כט, ב): כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר, שכל עדרי צאן קדשים שהם נפשות ישראל המתקרבים לגדולים ומנהיגים של הדור שהם נקראים רועים, שכלם משקים אותם הרועים מהבאר ההיא הנמשך מהמעין הנ"ל היוצא מבית קדשי קדשים, הינו מהשכל של הצדיק הגדול שהוא בחינת יעקב, שהוא כבד הגיע עד תכלית מדרגה העליונה, כי כבר פגע במקום וכו' שהוא מקום נקדת האבן שתייה שהוא מקום קדשי קדשים שמשם שרש המעין יוצא, שרש לכל השכליות שמשגיגין כל הרועים שהם המנהיגים, להשקות את הצאן שהם הנפשות שתחתם. כי מזה המעין היוצא מבית ה', מבית קדשי קדשים, מתפשטים ונמשכים ממנו כמה בארות ונחלים מעינות ותהומות יוצאים בבקעה ובחר, ובכל מקום שחופרין, יכולין למצא בארות ומעינות. כמו שבגשמיות בכל מקום שחופרין מוצאין מים, כך יכולים לחפר ולמצא בארות ומעינות של מימי הדעת בכל מקום ובכל דרגא, רק שצריכין לחפר ולבקש הרבה. ועל-פי רב כבר הבאר חפור ומוכן לשאב ממנו, אבל אבן אבן גדולה על פי הבאר, שהם כלל כל המניעות והתאות והבלבולים וכו' שנמשכין מלב האבן, מכח המדמה וכו'.

ונאספו שמה כל העדרים ונגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה, שמחמת כבד האבן גדולה, צריכין

להתאסף כלם יחד, וגוללין האבן רק לפי שעה להשקות את הצאן, ואחר-כך משיבין האבן למקומה, זה בחינת שאין הנפשות המתקרבין יכולין לקבל שכל ודעת כי אם בעת שהם אצל הרועים והמנהיגים, ואחר-כך בששבים לביתם אין להם שום שכל ועצה אף להתחזק בעבודת ה', כי כבר השיבו את האבן על פי הבאר למקומה.

וזהו (בראשית כט, ד): ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם, ויאמרו מחרן אנחנו, ששאל אותם: אחי — הלא אתם אחי בשרש נפשותיכם, כי אתם נמשכים ממקום גבוה מאד, אף עתה 'מאין אתם' — להיכן גשלתם ומאין באתם עתה, והשיבו 'מחרן אנחנו', שאנו מחרן, בחינת חרון-אף, שהוא היצר-הרע שניקתו מחרון-אף ודינים שהתגבר עלינו והתגברה בנו מאד.

ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור (בראשית כט, ה), 'לבן בן נחור' זה בחינת כלל כל הרמאות והערמומיות שהבעל-דבר מכניס בעולם, ומתלבש את עצמו במנהיגים וגדולים, ומכניס בלבם לחלק על הצדיק הגדול האמתי שהוא בחינת יעקב, שהוא בחינת נקדת האמת שבכל הצדיקים, בחינת תתן אמת ליעקב. ועקר כל הרמאות והערמומיות של הבעל-דבר הוא על-ידי כח המדמה בשאין זוכין לבררו כראוי. כי כל הטעותים שבבעולם נמשכין מכח המדמה, כנראה בחוש אפלו בדברים גשמיים, שכח המדמה מטעה לפעמים את האדם וסובר על עץ שהוא אבן וכיוצא, אבל בדברים גשמיים יכולין לברר השקר והטעות מיד על-ידי חוש הראות, אף בדברים הנוגעים אל השכל קשה מאד לברר הדבר ולעמד על האמת בשכח המדמה מתפשט ומטעה את בני אדם להפך את האמת, כי מרבוי הדמיונות יש לו כח להפך כל דבר מהפך אל הפך עד שקשה מאד לעמד עליו, כי אם בשמקרבין עצמן לצדיקי אמת שהם בחינת יעקב שהם בחינת נקדת האמת לאמתו.

אבל הבעל-דבר מתגרה על זה ביותר, ומניח את עצמו לארץ ולרחב להרבות מחלקת על צדיק כזה שהוא בחינת נקדת האמת שבבר שבר והכניע ובטל את כח המדמה לנמרי. כי הבעל-דבר מסבב בתחבולותיו ומכניס בלב בני אדם שיאמרו עליו ההפך ממש, כאלו הוא הפך האמת ממש חס ושלום, ובודה עליו בזבים ומחפה עליו דברים אשר לא כן.

ועקר התגרות הבעל-דבר הוא בגדולים כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סכה נב), הינו שמתגרה בגדולים ומנהיגים של הדור שיטעו בו ויאמרו עליו מה שיאמרו, כדי לרחק ישראל ממנו חס ושלום, מחמת שידע שאם יתקרבו אליו ולדרכיו ולעצותיו הקדושים יקרב כלם לה' יתברך, על-כן מרבה

מחלקת עליו, והכל על-ידי כח המדמה שמשם כל הרמאות והטעותים והערמומיות שבעולם.

וזה בחינת 'לבן בן נחור', כי כח המדמה נקרא לבן הארמי, על שם שמשם כל הרמאות והטעותים שבעולם. ועל-כן נקרא 'לבן', כי דרכו תמיד להתלבש עצמו במצות, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו ז"ל (בסימן א) על מאמר רבה בר בר חנה: ומתחזי כי צוניתא דנורא חורא ברישה וכו'. כי מכניס בלב שמצוה גדולה לחלק עליו, כי מהפך האמת מהפך אל הפך כנ"ל.

גם כי המוח הקדוש של הצדיק האמת הוא בחינת לבן העליון, בחינת: באר מים חיים ונוזלים מן לבנון, מן לבנון דמחא, בחינת: מסטרא דימינא מחא חורא ככספא, כי מוחו הקדוש הוא זך ונקי ככסף צרוף, וכל התורה שהוא מנלה הוא אמת ברור זך ונקי בלי שום סיג ופסלת כלל, בחינת: אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף וכו' מזקק שבעתים. ולעמת זה, הכח המדמה שמטעה את האדם נקרא לבן הארמי, כי מרמה ומטעה כל-כך את בני אדם בכמה מיני טעויות ושקריות, עד שהשקר ברור אצלם כאלו אין בו שום ספק לגמות אל האמת.

וזה בחינת לבן דקלפה, בחינת ארבע מראות נגעים, שכלם מראיהם תכלית הלבן. הינו כי בשמבררין דבר לאמתו הוא בחינת שמלבנים הדבר ומבררים אותו בשמלה, כמו שכתוב (ישעיה ג, ו) שמלה לכה וכו', ודרשו רבותינו ז"ל דברים הברורין בשמלה, וכמו שדרשו רבותינו ז"ל: 'ובלבנים' — לבון הלכתא. אבל הסטרא אחרא מתגרה להפך האמת על-ידי הטעותים של כח המדמה, עד שמלבין השקר כאלו הוא ברור ומלבן שכך הוא הדבר כאלו אין בו שום צד נטיה אל ההפך שהוא האמת, ועל-כן נקרא לבן הארמי.

וזה בחינת לבן בן נחור, מחמת שעל-ידו כל ההתגרות והמחלקת שחולקין על הצדיק האמת שהוא בחינת יעקב, בחינת נקדת האמת שבין כל הצדיקים, בבחינת: בני אמי נחור' כי שמוני נמטרה את הפרמים פרמי שלי לא נמרתני. 'פרמים' הם בחינת מנהיגים כמו שפרש רש"י שם. 'בני אמי' פרש רש"י: אנשי מצרים, הינו בחינת כח המדמה שהוא בחינת פרעה ומצרים (כמו שכתוב בתורה ויהי מקץ בסימן נ"ד, עין שם). הינו שבני אמי שהם כחות המדמה שאינו מברר, הם נחרו ונתגרו בו, הינו בכנסת ישראל, עד אשר ישמוני נמטרה את הפרמים, הם בחינת מנהיגים אחרים שאינם יכולים להועיל לי, 'פרמי שלי לא נמרתני', 'פרמי שלי' הוא בחינת המנהיג האמת, הינו הצדיק האמת, ועל-כן נקרא פרמי שלי, כי הוא יודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד, ולתן עצה והתחזקות וכו' לכל אחד

מישראל בראוי לו, ועל-כן נקרא ברמי שלי, כי הוא המנהיג שלי, הינו של כל אחד ואחד מישראל באמת, כי רק הוא יודע להנהיג אותי ולהושיע לי באמת, אבל שאר המנהיגים החולקים עליו נקראים ברמים ומנהיגים אחרים ואינם שלי, כי אף-על-פי שיש בהם כמה שהם צדיקים וכשרים אבל מאחר שעדין לא שברו המדמה לגמרי ואינם יכולים להושיע לי, על-כן אינם מנהיגים שלי, מאחר שאיני יכול לקבל תועלת מהם. ועל-כן מבקשת כנסת ישראל מה' יתברך: הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהררים וכו' שלמה אהיה בעמיה על עדרי חבריך, הינו שבנסת ישראל מבקשת ומתחננת מה' יתברך שיגיד לה ויגלה לה האמת, איכה תרעה איכה תרביץ, הינו איכה ואיפה הוא הרועה את ישראל באמת בעת הגלות המר הזה שהוא בחינת 'בצהררים', כמו שפרש רש"י שם שהוא עת החם שרע להצאן (ועין מזה במקום אחר). ובשביל זה נקרא הכח המדמה לכן בן נחור, בחינת בני אמי נחור' בי, מחמת שכל ההתגרות לחלק על הצדיק האמת הוא על-ידי כח המדמה שמטעה את האדם עד שמהפך האמת לשקר והשקר לאמת, כמו שכתוב: הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים אור לחשך וכו' שמים מתוק למר וכו'.

וזהו ששאל אותם: הידעתם את לכן בן נחור, הינו שאמר להם מאחר שאצלכם עדין מנח האבן גדולה על פי הבאר, על-כן אני שואל אתכם הידעתם את לכן וכו' שהוא בחינת הכח המדמה כנ"ל, הינו כי בודאי יש לכם ידיעה ואהבה והפרות עמו, כי ידיעה לשון אהבה. ויאמרו ידענו, שהודו לו שעדין לא שברו המדמה והם יודעו ואוהביו עדין.

ויאמר השלום לו (בראשית כט, ו), ויאמרו שלום, ששאל אם שלום לבחינת הכח המדמה, הינו אם יש שלום להמנהיגים שלא שברו עדין את המדמה אם שלום להם. והשיבו: שלום, כי להם בודאי יש שלום, כי אין עליהם מחלקת כי אין הבעל-דבר מתגרה להרבות עליהם מחלקת מאחר שאין בהם כח לעזר לישראל להתחזרם למוטב, כי הוא מתגרה רק להרבות מחלקת על הצדיק האמת בחינת יעקב שהוא יכול להוכיח את ישראל ולהחזירם למוטב, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: האי צורבא מרבנן דמרחמי לה וכו' משום דלא מוכח להו וכו'. נמצא שאלו שאין מועילים לישראל להם יש שלום.

וזהו (שם כט, ו): ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן, רחל' היא התורה (כמו שפרש אדוננו מורנו ורבנו ז"ל במקום אחר (בסימן יב)) ומי שאין המדמה שלו מברר בראוי, אזי גם הדושי התורה שלו הם משם מבחינת המדמה שאינו מברר, שמדמה מלתא למלתא, והוא מנהיג את ישראל

בהתורה שלו, אבל התורה שלו אינה יכולה לעזר להם כלל והלואי שלא תקלקל להם, אך העולם מועים וסוברים שיכולים להנהיג ולרעות צאן קדשים בהתורה שלהם. וזהו: ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן, שאמרו שאלו המנהיגים שהם מסטרא דלכן שעדין לא ברו המדמה יש להם שלום גדול כנ"ל, והם גדולים בעולם, ומנהיגים ורועים את צאן קדשים בהתורה שלהם. וזהו: והנה רחל בתו באה עם הצאן, הינו שהתורה שנמשכת מכח המדמה שהיא רחל בתו של לכן, שהיא התורה של אלו המנהיגים כנ"ל, באה עם הצאן, שהולכת עם צאן קדשים ורועה אותם, כי הם גדולים בעולם, ושלום להם, ותורתם מנהגת ורועה עדרי צאן קדשים.

ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וכו' (בראשית כט, ז), ואיתא שזה מרמז על אריכות הגלות שעוד היום והזמן של הגלות גדול, כי הגלות יתארך, הינו שיעקב אמר להם שעל-ידי תורה כזאת אי אפשר לקרב את הגאולה, וזהו: הן עוד היום גדול, שבהכרח שהגלות יתארך חס ושלום, לא עת האסף המקנה, שעדין אין עת לאסף ולקבץ המקנה, צאן קדשים, דהינו נפשות בני ישראל להשיבם לגויהם על-ידי תורה כזאת שאין בה כח לתקן את ישראל להשיבם לאביהם שבשמים.

השקו הצאן ולכו רעו (שם כט, ז), זה בחינת: אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים, עין בפרוש רש"י שם, הינו שכל זמן שאין יודעין האמת הפרור למי להתקרב, צריכין לעת עתה להתקרב לאלו המנהיגים, כי ברבם יש טוב הרבה, וגם בהתורה שלהם יש טוב הרבה, רק שיש בהם אחיזת המדמה, על-כן כל זמן שאין יודעין מהצדיק האמת ששבר המדמה לגמרי, צריכין להתקרב להם בבחינת אם לא תדעו וכו' צאי לך וכו' ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים. וזהו: השקו הצאן ולכו רעו, הינו שאמר להם שהגאולה אי אפשר לקרב על-ידי תורה כזאת, אך אף-על-פי-כן השקו הצאן ולכו רעו, מאחר שאין יודעין עדין מנקדת האמת וכנ"ל.

ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן וכו' (בראשית כט, ח), שהשיבו לו ואמרו שגם זה לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וכו', הינו שגם התורה והנהגה הזאת אין אנו יכולין כי אם על-ידי שמתאספים יחד כל העדרים, כי בעת האסיפה והקבוץ שמתקבצין הרבה מישראל אצל כמה גדולים ומנהיגים, אז הן אל כביר לא ימאס, ויכולין להמשיך לפי שעה איזה מימי התורה להשקות הצאן קדשים, אך אחר-כך והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה, שחוזר היצירה-הרע

למקומו, וכמבאר במדרש על הפסוק זה ונאספו שם כל העדרים — זה הצבור וכו', והשיבו את האבן — שפיון שהם יוצאים להם, יצרה הרע חוזר למקומו. עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן (בראשית כט, ט), שבתוך שדבר עמם, בתוך כך ראה והסתכל על הטוב הצפון בדבריהם, דהינו התורה שנפלה אצלם, וזהו: ורחל באה עם הצאן, ושראה את התורה שהיא בחינת רחל שבאה עם הצאן קדשים ומנהגת אותם, כי הצדיק בחינת יעקב יכול למצא תורה בתוך כל הדבורים שמדבר עם העולם.

וזהו (שם כט, ט): ורחל באה עם הצאן אשר לאביה 'כי רעה היא'. כי באמת התורה שמנחת בגלות בכח המדמה, התורה בעצמה קדושה וטהורה מאד, וה' יתברך חומל על עמו, וכל זמן שאין זוכין למצא נקדת האמת שהוא מנהיג האמתיו אזי התורה בעצמה מנהגת את ישראל. וזהו: ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא, 'היא דיקא, שהיא בעצמה, שהיא רחל, שהיא התורה, היא דיקא רועה ומנהגת את הצאן אשר לאביה, שהם הנפשות המתקרבים למנהיגים הנ"ל שיש בהם אחיזת לבן בחינת כח המדמה שאין בהם כח להנהיג את ישראל. רק ה' יתברך חומל על עמו שהתורה בעצמה בחינת רחל בתו מנהגת את ישראל לפי שעה, עד אשר ה' יתברך מסבב סבות למוכה שהצדיק האמת בחינת יעקב נותן עינו על זה ועושה כמה תחבולות ומוסר נפשו עד שמוציא ומעלה את התורה בחינת רחל מתוך בית לבן, מתוך הכח המדמה, והוא מתיחד ומתחבר עם התורה הזאת עד שמתקן כל העולם על-ידה, כי הוא מברר את התורה הזאת ומעלה אותה לשרשה, ומחדש על-ידי זה הדושים נפלאים שהם עצות אמתיות להנהיג את ישראל, כי רק הוא יכול לגלג את האבן מעל פי הבאר בנקל בבחינת: ויגל את האבן מעל פי הבאר — כמי שמעביר פקק מעל הצלוחית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

וזה כלל כל הפרשה שמדברת אחר-כך איך לקח והוציא יעקב את רחל ולאה מבית לבן והוליד מהם כל שנים-עשר שבטי י"ה, הינו שיעקב בחינת הצדיק האמת ברר את כל התורה שנקראת אשת חיל, בחינת רחל ולאה, ברר הכל מבית לבן מאחיזת המדמה, ועל-ידי זה הוליד שבטי י"ה, כי עקר קיום ישראל על-ידי זה, ועל-ידי זה הוציא כל הצאן מבית לבן שהם עדרי צאן קדשים, כי הוציא כלם מגלות המדמה והשיבם אל האמת, כי יעקב בחינת עצם האמת, בחינת תתן אמת ליעקב:

... ויעקב עשה כמה תחבולות לזה בכמה דרכים עד שהמשיך בחינת התגלות הגונן על עדרי צאן קדשים שלו כדי להכניע מהם המדמה ולהביאם אל

השכליות הנ"ל. וזה (בראשית ל, לו): ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולזו וערמוז ויפצל בהן וכו' מחשף הלבן אשר על המקלות, ואיתא שזה בחינת סוד התפלגין שהם כלל התורה שהקשה פלה לתפלגין כלל המחזין, הינו שיעקב בחינת הצדיק, שהוא נקדת האמת, המשיך בחכמה נפלאה כל המחזין הקדושים בדרכים נפלאים ונוראים מאד מאד עד שהכניס החכמה והשכל האמת בתוך המחזין של כלל ישראל, שיכנס החכמה והשכל האמת בתוכם היטב, שיבינו האמת לאמתו, עד שלא יהיה כח לשום הטעאה של הכח המדמה בחינת לבן להעבירם מזה חס ושלום.

וזהו (בראשית ל, לח): ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים וכו'. 'ברהטים', הם רהיטי מחזין, כמו שאיתא בזהר הקדוש, הינו שיעקב הציג ותחב את המקלות, שהם בחינת הדושי התורה שחדש וגלה בשכל אמת ונפלא ונורא כזה, הציג ותחב אותם ברהטים, בתוך רהיטי מחזין של תלמידיו המתקרבים אליו. וזהו ויצג, ויצג דיקא, שהציג ותחב הדושים שלו האמתיים ברהטים בתוך רהיטי מחזין שלהם שיהיו תחובים בהם בעמק גדול עד שלא יהיה כח לשום טעות של המדמה להעבירם מהם חס ושלום. כי כבר הם מבינים האמת היטב.

וזהו 'ברהטים בשקתות המים', ברהיטי מחזין במקום ששותין מימי התורה והדעת, שם הציג את המקלות הנפלאים שלו שהם בחינת השכליות האמתיים שלו שמכוננין את האדם בכל עת לדרך הישר כמו המקל שמכונן את העדרים אל הדרך הישר. ועל-כן נקראת ההנהגה והממשלה בשם מטה ומקל, כמו שכתוב (יחזקאל יט) מטה עז שבט למשל וכן בכמה פסוקים.

וזהו (שם ל, לח): אשר תבאן הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשותות, כדי כשיבואו שאר הצאן קדשים לשותות מפיימי התורה והדעת לנכח הצאן קדשים ששותו כבר שוכו כבר להפיר האמת לאמתו, ויחמנה בבאן לשותות, שיחממו עצמם בחמימות והתלהבות דקדושה ברשפי אש שלהבת י"ה לעבד ה' יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות ולא ילכו עמו בקרי חס ושלום, בבחינת קרירות שנמשך מסמרא דעמלק שהוא סמרא דלבן, שנאמר בו: אשר קרך בדרך. כי כל מי שאינו יודע מנקדת האמת הנ"ל אפלו מי שהוא איש בשר ועובד ה' יתברך ומתפלל ועוסק בתורה אבל כל עבודתו הוא בקרירות בלי שום חיות והתלהבות וחמימות דקדושה ואין לה' יתברך שעשועים מעבודה בזאת, כי הוא בבחינת שנה (כמבאר במקום אחר בהתורה פתח רבי שמעון בסימן ס'). אבל יעקב בחינת נקדת האמת המשיך תורה, בחינת מקלות, להנהיג העולם בשכליות נפלאים כאלו עד אשר הציג ותחב השכל

האמתי בתוך רהיטי מחיזן של המתקרבין אליו, עד שכל הצאן קדושים שיבואו לשמות ממיימי התורה לנכח הצאן הקדוש שלו, יתחממו עצמן בחמימות דקדושה לעבד ה' יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות דקדושה, כי עקר חמימות דקדושה על-ידי תנועת השכל האמת (כמו שכתוב בהתורה עתיקא בסימן כא).

וזהו (בראשית ל, מא): והיה בכל יום הצאן המקשרות. ופרש רש"י: הבכורות, ושם יעקב את המקלות וכו', ובהעטיפה הצאן לא ישים וכו' ופרש רש"י לשון אהור וכו', זה בחינת מה שאמר אדוננו מורנו ורבנו שהנערים בקל להשיב אותם מהזקנים (חיי מוהר"ן סימן תקמד), כמו שכתוב בספר הא"ב (ספר המדות תשובה חלק ב' - ד'). וכמו שכתוב על פסוק: תעיתי כשה אבד (בסימן רו), הינו שיעקב שם כל מנמתו לקרב בני הנעורים להוציאם מבחינת לבן מהבית המדמה, כי עדין הם רכים בשנים ולא נשתרש אצלם הסברות של מעות המדמה. אבל הזקנים שפבר נשתרשו בטעותם של המדמה קשה להשיבם עתה אל נקדת האמת עד ירחמו עליהם מן השמים.

וכן כל הפרשה סובב והולך על קטב זה על המלחמה שבין נקדת האמת בחינת יעקב, לבין בית המדמה שהוא בחינת לבן הארמי בן נחור כנ"ל. וכל המלחמה והעבודה והיגיעה של יעקב הכל בשביל הבנים והצאן שהם בחינת בנים ותלמידים, כי עם יעקב בעצמו לא היה ללבן שום עסק ומריבה, כמובן בפרשה, כי יעקב בעצמו כבר שבר המדמה בחינת לבן לגמרי ונקי ממנו לגמרי וידו מסלקת ממנו ואין לו שום עסק בו, רק יעקב מסר נפשו ביגיעות קשות וטרחות ותחבולות כאלה הכל בשביל הצאן והבנים, הינו להוציא בניו ותלמידיו מבחינת בית לבן, מבחינת המדמה.

ומחמת שהמלחמה גדולה וחזקה מאד מאד, כי הוא מתגבר ומתפשט ומשתטח מאד בכל דרגא ודרגא, וכל מה שמנצחין אותו מעט מתפשט ומשתטח יותר ויותר, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, על-כן הכרח יעקב לברח ממנו בהתבא עם רחל ולא, שהם כלל התורה, ועם כל הבנים והצאן (בראשית לא, כא).

ולכן רדף אחריהם ובקש לעקר את הכל חס ושלום, כמו שכתוב: ארמי אבד אבי, כי עדין לא הכניעו אותו כראוי לולי ה' שהיה לנו וכו' בחינת: לולי אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים, הינו שהצדיק האמת, בחינת יעקב, אומר ללבן שבודאי לפי גדל רדיפתו והתנברותו על בניו וצאנו בודאי לא היה באפשרי לעמד נגדך לולי אלקי אבי וכו'. הינו שה' יתברך

בעצמו מכרח, כבכובל, להכניס עצמו בזה לעזר לישראל המתקרבים להצדיק האמת להצילם מכל הרדיפות של לבן הארמי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו' שנאמר: ה' לא יעזבנו בידו. וכמו שכתוב: לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי, 'דומה' זה בחינת כח המדמה שאי אפשר להנצל ממנו לגדל התפשטותו בכל דרגא לולי ה' עזרתה לי.

וזהו (בראשית לא, מב): את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים וכו', הינו שהצדיק האמת אומר שה' יתברך ראה את עניי ואת יגיע כפיו, כי הוא בעצמו יגע וטרח הרבה מאד בשביל הצאן הזה להוציאם מהמדמה להעלותם אל השכל לקרבם לה' יתברך. ועל-כן אף-על-פי שהם לא נצחו המלחמה כראוי עד שעדין יש כח ללבן בחינת המדמה לרדף אחריהם ולהשיגם, אף-על-פי-כן ה' יתברך חמל על היגיעות והטרחות והמסירת נפש של הצדיק האמת שמסר נפשו מאד בשביל כל אחד ואחד. ועל-ידי זה ה' יתברך בעצמו לוחם עם לבן ומגרשו מצאן יעקב בחינת את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש.

וזה שאמר יעקב ללבן (בראשית לא, לו): מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי, הינו שיעקב הצדיק האמת מריב עם לבן הארמי ואומר לו: מה פשעי ומה חטאתי, הינו איזה חטא ופשע מצאת בי בעצמי אשר אתה רודף אותי, הלא אין לך שום כח וקטרוג עלי, כי תהלה לאל אני וך ונקי וצח לגמרי מכל חטא ופשע, כי אין לי שום הסתכלות בזה העולם כלל אפלו כהרף עין וכו' וכו', כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך, כי אין בי שום אחיזה ונגיעה מפה, כי אני נקי מהמדמה לגמרי לגמרי.

שים כה נגד אחי ואחיד ויוכחו בין שנינו (בראשית לא, לו), הינו שאמר שהוא מרצה לעמד לדין לפני כל מי שירצה, הן לפני אחיו של יעקב הן לפני אחיו של לבן, הינו הן לפני אותן שהם מסטרא דקדושה, הן לפני אותן שהם מסטרא אחרא מסטרא דלבן, כי לפני כלם יצדק בדין, כי כלם לא יוכלו למצא בו שום שמץ ושום צד אחיזה משום ריח של איזה תאוה ומדה שבעולם הנמשכת מכח המדמה, כי אני נקי וך וצח לגמרי, אף גם היו לי יגיעות וטרחות גדולות בעבודת ה' יתברך בשביל כלל ישראל בחינת: הייתי ביום אכלני הרב וקרח בלילה. שיגיעתי וטרחתי הרבה בהתבודדות ותורה ותפלה ביום ובלילה בתוך שדות וערים בתוך הרב וחמימות גדול ובעת הקר והקרח בלילה, שגם אז הלך בדרך יחידי בהתבודדות ויגיעתי וטרחתי ביגיעות גדולות מאד בעבודת ה' ותודד שנתי מעיני, הכל בשביל ה' יתברך בשביל לקרב אליו נפשות ישראל, על-כן

וַיֵּשֶׁב בַּמָּקוֹם הַהוּא ...

(בראשית כ"ח, י"א)

ועל-כן יעקב אבינו עליו השלום, כשבא למקום ההוא שהוא במקום האבן שתיה, נאמר שם (בראשית כח, י"א): "וַיֵּשֶׁב בַּמָּקוֹם הַהוּא". שמרמוז על הגלות, כי ראה יעקב ששם הוא מקום תפלה, אף שיעקב אבינו ראה תקף הגלות הזה שבגלות הזה נפלה התפלה מאד ואין שמים על לב להתגבר להתפלל פראוי. וכל זה מחמת שהסטרא אחרא מתגברת מאד ומתפשטת על האדם ומסבבת אותו בכמה וכמה מיני בלבולים עד שאי אפשר לו להתפלל כלל, עד שמחמת זה כמה וכמה בני אדם כמעט הרב נתיאשו עצמן מן תפלה בכונה ומתפללים רק בפה לבד בלי בנות הלב כלל, מחמת שנדמה להם שאי אפשר להתגבר על רבוי המחשבות המבלבלין מאד, ויעקב אבינו שראה כל זה, על-כן שכב במקום ההוא, שהניח את עצמו לתוך בחינת שנה במקום ההוא המרמוז על תקף הגלות הזה שהתפלה הוא בבחינת שנה בלי בונה בעת. וראה אז שבבחינת שנה, הינו שבתקף הגלות שמתגברת הסטרא אחרא מאד על עבודת התפלה, אז אין שום עצה להנצל כי אם על-ידי האמת, דהינו לראות לדבר הדבור באמת במקום שהוא. ועל-ידי זה יכולין לצאת מן החשך ולעלות בתכלית העליה. וזהו: "ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו'". סלם בגימטריא קול, בחינת הקל קול יעקב, שהוא קול היוצא באמת, בחינת תתן אמת ליעקב, כי קול כלול מאש, מים, רוח, בחינת אמת שכלול משלשה קצוות, בידוע, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שזהו בחינת סלם מצב ארצה, הינו אף-על-פי שהקול היוצא באמת עומד במקום נמוך מאד בחינת סלם מצב ארצה, בחינת אמת מארץ תצמח, אף על-פי-כן וראשו מגיע השמימה, כי תקף שמדבר הדבור והקול של אמת, מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה עד לשמים. וזהו: "והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו". הינו בחינת עולם המלאכים שהוא העליון משלשה העולמות המבארים במאמר ט' (לקוטי מוהר"ן חלק א'), שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים שהאדם מקים אותם בתפלתו על-ידי הדבור שיוצא מפיו באמת, עין שם, וזהו: "והנה מלאכי אלקים וכו'". הינו מבחינת עולם המלאכים, שהוא העליון, והתחתון כלול בעליון, עולים וירדים בו, הינו שעקר עליתם וירידתם, הינו עקר קיומם על-ידי הסלם הנ"ל, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שהוא מקים כל העולמות בני-ל. ואזי "וירא ויאמר וכו' אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים", שהכיר יעקב, כי

אף-על-פי שהנפשות המתקרבין עדין לא נצחו המלחמה אין לה כח לעשות להם מאומה, כי כחי וכח אבותי הצדיקים האמתיים יגן עליהם להצילם ממך, כי ה' יתברך בעצמו יעמד בעזרי עד שאומר עמהם מה שהתחלתי לקרבם כלם לה' יתברך. עד שיצמח מהם התגלות האמת לכל באי עולם, כמו שכתוב: אמת מארץ תצמח וכו', מאותן שמנחים עד הארץ, מהם דיקא יצמח האמת לכל באי עולם, כי שפת אמת תבון לעד וקשטא קאי (קד):

וַיִּפְנַע בַּמָּקוֹם וַיְלֵן שָׁם

(בראשית כ"ח, י"א)

וזה בחינת ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. כי באברהם כתיב: וירא את המקום מרחק. וביעקב כתיב: ויפגע במקום. כי הוא זכה יותר, כי זכה לפגע ממש במקום (וכמוכא בזהר הקדוש) אף אף-על-פי-כן ידע שעדין המקום רחוק מאד עד עת קץ. ועל-כן: וילן שם, שמרמוז על צרות השבת הגלות, כמוכא. כי בא השמש ששקעה שלא בעונתה. זהו בחינת מה שעובר על כל אחד שלפעמים בחמלת ה' נפתח לו אור גדול ונדמה לו שבודאי יהיה איש כשר פראוי ואחר כך פתאם נחשף לו כאלו בא השמש ממש פתאם שלא בעונתה, ואז הודיעו לו ליעקב בחלום שכל זה הוא בחינת והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שזהו כל עבודת האדם שצריך לילך מדרגא לדרגא כמו שעולין בסלם והנה מלאכי אלקים, שהם הצדיקים עלים וירדים בו שצריך שיהיה להם כמה עליות וירידות, כי קדם העליה צריך שיהיה ירידה והירידה היא תכלית העליה. על-כן אל ישתומם האדם ואל יפל בדעתו מכל מה שעובר עליו, על-כן אל יטעה בין בעליה בין בירידה, הינו כשהוא בבחינת איזה עליה שרואה איזה ישועה והתנוצצות אל יטעה שכבר האור שלו רק ידע שעדין הוא רחוק מאד. ועל-ידי זה לא יפל כשרואה אחר כך שנחשף אצלו האור שהוא בחינת ירידה, כי באמת אף-על-פי-כן האור שהאיר לו לא נכבה ולא נסתלק ממנו, כי אור חסדו יתברך מאיר עליו תמיד רק שהכל הוא בבחינת מרחק תביא לחמה ובבחינת וירא את המקום מרחק, אבל סוף כל סוף יגמר ה' יתברך מה שהתחיל ויטיב עם כלל ישראל ועם כל אחד ואחד בפרטיות רק שצריכים להיות מצפים לישועה תמיד בבחינת וכל עין לה תצפה. וכמו שאומרים: כי לישועתך קוינו כל היום ומצפים לישועה (קה):

עקר עלית התפלה ותקונה הוא רק על ידי האמת
בנ"ל (קו):

סלם מצב ארצה ...

(בראשית כ"ח, י"ב)

האדם וכל התלוי בו ונלוה אליו, הכל הוא בבחינות
(בראשית כח, יב) "סלם מצב ארצה וראשו מגיע
השמימה", כי כל דבר יש לו שרש למעלה,
ואף-על-פי שבכאן הדבר מצב ארצה, כי מלבש
בארציות וגשמיית, אבל ראשו מגיע השמימה, כי
יש בו חכמה ושכל שהוא בחינת ראש שמגיע עד
לשמים למעלה. ועקר המלחמה של האדם בזה
העולם, שלא יהיה נמשך אחר גשמיית הדבר, רק
להסתכל על השכל שיש בכל דבר ולקשר עצמו אל
החכמה והשכל שיש בכל דבר כדי שיתקרב להשם
יתברך על-ידי אותו הדבר, כי החכמה והשכל הוא
עקר החיות של כל דבר, כמו שכתוב: "החכמה
תחיה וכו'", והוא אור גדול להאיר להאדם שזוכה
להסתכל על השכל והחיות שיש בכל דבר לקרב
אותו להשם יתברך (קו):

והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו

(בראשית כ"ח, י"ב)

השם יתברך רוצה שדיקא אנחנו נעבד אותו יתברך
מזה העולם השפל, כידוע. אך היצר הרע מתגבר
ומתפשט מאד, על-כן בהכרח שיהיה סיוע ועזר
מלמעלה, כמאמר רבותינו ז"ל: אלמלא
הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', כי באמת הכל ממנו
יתברך לבר, אך אף-על-פי-כן צריכין אנחנו איזה
התעוררות על-כל-פנים מלמטה. וזה אי אפשר
להבין כלל, איך הכל מאתו יתברך, ואף-על-פי-כן
צריכין אתערוותא דלתתא, ותקון כל העולמות הוא
על-ידי אתערוותא דלתתא שלנו דיקא זה נפלאות
תמים דעים. ועל-כן יקר וחשוב מאד אצל השם
יתברך כל בחינת התעוררות של האדם מכל מקום
שהוא, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: פתחו לי כמחט
סדקית וכו', כי תכף שהאדם מתעורר איזה
התעוררות כל-שהוא דקדשה, אזי מתעורר תכף
אתערוותא דלעלא הרבה, ועל-ידי-זה יש בזה להאדם
להתעורר יותר, ואז נמשך אתערוותא דלעלא ביותר
וכו'. וזה עקר בחינת היחודים הנעשים מכל התפלות
והעבודות, הינו מה שנתחיד אתערוותא דלעלא עם
אתערוותא דלתתא, כמוכן בפגנות. וזה בחינת
(בראשית כח, יב): "והנה מלאכי אלקים עלים
וירדים בו", כי על-ידי כל התעוררות דקדשה
מלמטה נבראים מלאכים, והמלאכים האלו עולים
מלמטה למעלה, ואז נמשך סיוע מלעלא, שזה

בחינת מלאכי אלקים היורדים מלמעלה למטה
לסיועו, שזה בחינת כלליות כל היחודים והתקונים...
(קח):

אכן יש ה' במקום הזה

(בראשית כ"ח, מ"ז)

כי עקר כל התקונים הם על-ידי אתערוותא דלתתא,
כי ה' יתברך רוצה שדיקא אנחנו נעבד אותו מזה
העולם, וכמו שאמר אדונינו מורנו ורבונו לכמה
מאנשינו: אם היה הקדוש ברוך הוא רוצה לעבד את
עצמו בעצמו לא היה צריך אותך וכו'. אבל זה ידוע
שקשה וכבד מאד להאדם לעבד את ה' יתברך כי
היצר הרע מתגבר ומתפשט מאד, ובפרט על כל מי
שרוצה לכנס בעבודת ה' יתברך כמו שאמרו
רבותינו ז"ל (סכה נב). על פסוק: כי הגדיל לעשות —
שפשט ידו בגדולים וכו'. ועל-כן בהכרח שיהיה סיוע
מלעלא, ובאמת הכל ממנו יתברך כמו שכתוב
(איוב מא, ג): מי הקדימני ואשלם, ואף-על-פי-כן
צריכין איזה התעוררות מלמטה על כל פנים. וזה אי
אפשר להבין כלל איך הכל ממנו יתברך
ואף-על-פי-כן צריכין אתערוותא דלתתא, וזה
נפלאות תמים דעים וכמבאר מזה במקום אחר.

ועל-כן יקר וחשוב מאד אצל ה' יתברך כל
התעוררות והתעוררות של כל אדם מכל מקום
שהוא. וכמוכא הרבה בדברי רבותינו ז"ל בגמרא
ומדרשים שה' יתברך מבקש מישראל: פתחו לי
כמחט סדקית ואני אפתח לכם וכו'. כי תכף שהאדם
מתעורר בתפלה ועבודה באמת כל שהוא מתעורר
תכף אתערוותא דלעלא הרבה, כי הבא לטהר
מסיועו אותו. ועל-ידי זה יש לו בזה להתעורר עוד,
וכמו כן נמשך אתערוותא דלעלא יותר וכו'.

וזה עקר בחינת היחודים הנעשים מכל התפלות
והעבודות שהוא מה שמתחיד אתערוותא דלתתא
עם אתערוותא דלעלא וכו' כמוכן בפגנות. וזה השיג
אז יעקב כשפגע במקום ההוא שהוא מקום
הבית המקדש, וכמוכן למשכיל בדברי רבותינו ז"ל
שאמרו ומדוע לא עכבוהו כשעבר שם, והשיבו,
איהו לא יהיב דעתיה להתפלל ומן השמים יעכבוהו,
איהו עד תרן אזיל, כד מטי לשם אומר וכו', יהיב
דעתיה למיהדר והוא לא שם דעתו להתפלל, ומן
השמים יעכבוהו, הוא הלך עד חרן, כשהגיע לשם
אמר וכו' חשב לחזור וקפצה לו הארץ ובאה
לקראתו ופגע במקום וכו'. הינו כי כל זמן שלא היה
לו אתערוותא דלתתא להתעכב שם לא רצו לעכבו
מן השמים, עד אשר נתן אל לבו לחזור לשם, ותכף
נתעורר אתערוותא דלעלא לקרבו ובא המקום
לקראתו. ואז ראה גדל עצם נפלאות ענין אתערוותא
דלתתא שעל-ידי זה נעשה אתערוותא דלעלא, ועקר

במקום הזה ששם כל היחודים בידוע. ואז השיג בעצם השגתו שגם כל התעוררות והתעוררות מעמקי עמקי מקומות הנפולים והרחוקים מאד גם זה יקר מאד.

וזה (בראשית כח, יא) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. כי בשפגע במקום שבא לקראתו מקום הבית המקדש שהוא הבנין השלישי שיתקנים ואז השיג עצם מרירות אריכת הגלות שיהיה מקדם שזהו בחינת וילן שם כי בא השמש שמרמו על חשבת מרירת הגלות בגוף ונפש כמו שדרשו רבותינו ז"ל (חלין צא:) ומוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן תנינא עט). ועל-בן תקן אז תפלת ערבית על-ידי שהבין אז עצם יקרת וחשיבות אתערותא דלתתא אפלו מעמקי עמקי החשך אפלה וכו' כנ"ל.

ואז ויקח מאבני המקום ושם מראשתיו, בחינת הניצוצות והנפשות הנפולין שהם בחינת תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות, ושם מראשותיו שהעלם וקשרם במחשבתו הקדושה, כי בלא במחשבה אתברירו (זהר פקודי רנ"ד). ואז וישכב במקום ההוא שהוריד את עצמו לכל המקומות הנמוכים הנ"ל, לברר ולהעלות הנפשות משם. ואז ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שהאדם צריך לצאת מדרגא לדרגא כמו בסלם, והכל בשביל תקון העולמות על-ידי אתערותא דלתתא דיקא.

והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו. מלאכי אלקים עולים בחינת אתערותא דלתתא. מלאכי אלקים ירדים בחינת אתערותא דלעלא שיורד מלמעלה לסיע על-ידי שמקדם עלה מלמטה למעלה אתערותא דלתתא. כי על-ידי כל התעוררות והתעוררות דקדושה מלמטה נבראים מלאכים שזהו בחינת מלאכי אלקים עלים מלמטה למעלה. ובאתערותא דלתתא אתער לעלא, ואז נמשך סיוע מלעלא שהוא מלאכי אלקים היורדים מלמעלה למטה לסיעו, וזהו בחינת והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו. ועל-ידי שנגללין אתערותא דלתתא עם אתערותא דלעלא, על-ידי זה נעשים כל היחודים והתקונים בידוע.

ואז וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. כי אפלו יעקב בקדושתו העצומה נעלם מפניו ולא ידע מתחלה עצם קדושת המקום ההוא עד שנתעורר מעצמו לחזר לכאן כנ"ל, ואז בא המקום לקראתו וילן שם, ואז השיג עצם קדושת המקום הזה שבו תלוי תקון כל הנפשות הנפולין וכל העולמות.

ובזה תקן להכניס בלב כל הנפשות לדורות עד היום הזה, שאפלו הנפשות הנפולין מאד שסוברין שבמקומם אין נמצא ה' יתברך, ידעו ויאמינו שגם

במקומם יש ה' יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו רק שנעלם מהם. ושגם ההתעוררות שלהם יקר מאד ושיוכלו למצא ה' יתברך בכל מקום שבעולם, כי באמת יש ה' במקום הזה רק שאינו יודע מגדל ההעלמה בחינת ואנכי לא ידעתי, אבל אם יתעורר בבחינת אתערותא דלתתא יזכה למצאו וכו'ל. ואז ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, שהשיג עצם נוראות המקום הזה ששם שרשי כל הנפשות, ומשם נמשך ההתעוררות לתשובה לכל ישראל. אך אף-על-פי-כן צריכין התעוררות מלמטה כנ"ל.

ואז אמר אין זה כי אם בית אלקים שמרמו על הבית השלישי שייבנה בזכותו, שרק זה נקרא בית לא באברהם שקראו הר וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים פח.). אבל אמר בלשון 'אין זה' שמרמו על החרבן של שני בתי הראשון והשני כמו שאמרו רבותינו ז"ל. להודיע שבודאי עקר התקון על-ידי בחינת בית השלישי, אבל עדין 'אין זה', כי עדין לא באנו לתקונו, כי אם בית אלקים, כי עדין צריכים תקונים הרבה עד שזוכה לבחינת בית אלקים.

ובזה רמו שצריכין מקדם בתי כנסיות ובתי מדרשות הרבה שהם מקדש מעט שלשם מתקבצין כל התעוררות שלמטה וכו' כנ"ל שעל-ידי זה הרבה יזכו לתשובה, עד שייבנה בית אלקים זה, ואז ישובו הכל אל ה' ויתתקן הכל במהרה בימינו אמן (קט):

והאבן גדולה על פי הבאר

(בראשית כ"ט, ב')

כל החדושי תורה אמתים נמשכים ויוצאים מהבאר העליון, שהוא באר מים חיים, אך האבן גדולה על פי הבאר. הינו על ידי שאין האדם משבר ומסלק לב האבן על ידי זה אינו יכול לשאב מים חיים מבאר העליון. ואי אפשר לגל את האבן מעל פי הבאר כי אם על ידי כסופין והשתוקקות דקדושה, הינו לכסף ולהשתוקק ולהתנגע תמיד להשם יתברך ולעבודתו. על ידי זה גוללין את האבן מעל פי הבאר. ולא עוד אלא שהלב האבן מתהפך ללב בשר שהוא רך כמים הינו שזוכה לשפך לבו כמים נכה פני ה' ועל ידי זה זוכה להתגלות התורה שנקראת מים בידוע (קי):

ויגש יעקב ויגל את-האבן

(בראשית כ"ט, י')

הצדיק האמת הוא בחינת יעקב בחינת נקדת האמת לאמתו שבין הצדיקים, בחינת תתן אמת ליעקב, ומחו הקדוש הוא בחינת לבן העליון בחינת מסטרא דימינא מחא חוורא ככספא, וכל התורה שהוא מגלה היא אמת ברור זך ונקי בלי

ולהוציא מבית לבן את רחל ולאח וכו', ולהוליד מהם כל עדת ישראל הקדושים (קיא):

וישק יעקב לרחל

(בראשית כ"ט, י"א)

... כל העסק של יעקב עם לבן הארמי מתחלה ועד סוף הכל היה בענין ברור ההלכות לבטל ההתנגדות של המתנגדים והחולקים שמשם כל קלקול הדורות וחרבן בית המקדש ואריכות הגלות בעונותינו הרבים שהכל על ידי מחלקת ושנאת הנם שעל ידי זה נחרב הבית המקדש ועדין מתארך הגלות בעונותינו הרבים. וכל המחלקת נמשך מההתנגדות שנמשך על ידי שלומדים שלא לשמה רק בשביל ממון וכבוד עד שרואים בהתורה רק בחינת השמאל וכו' עד שנעשה להם פה לדבר עתק בנאווה על הצדיקי אמת וכשרי הדור כמו שכתוב (בהתורה י"ב – לקוטי מוהר"ן א') שבאר כל זה על הפרשה של וישק יעקב לרחל וכו' ויגד יעקב לרחל וכו'. ומזה נוכל להבין רמזים שכל שאר הפרשה נאמרה על זה. ועל כן טרח יעקב לברר כל העשירות מלבן דיקא, כי כל נפילתו של החולק והמתנגד בחינת לבן הוא מחמת העשירות שנמשך משמאל של התורה. ובעונותינו הרבים בכל דור ודור הסטרא אחרא מתגברת עד שהחולקים בחינת לבן ממשיכים העשירות אצלם. ורב העשירים פרוכים אצלם מחמת שהם בבחינת שמאל שמשם העשירות. ובאמת כל העשירות והפרנסה של כל העולם נמשך רק מבחינת יעקב שהוא איש אמת בחינת יעקב איש תם שהוא בחינת הצדיק האמת שלומד תורה לשמה ותורתו זכה בלי פסלת כלל, רק לטובת העולם נוטה לאיזה בחינה דקה של שלא לשמה כדי להמשיך פרנסה ועשירות לעולם ושם בשרש שפע העשירות שמשך הצדיק האמת שם העשירות זך ונקי מאחיות הסטרא אחרא. אבל כשהלמדן שאינו כשר לומד תורת התנא ונוטה רק לבחינת שמאל שלא לשמה הנשמי והפגום מאד להתיהר ולקנטר ולהקרא בשם רבי ורב בשביל עשירות וממון לבד ועושה מהתורה קרדם ועטרה וכו', אזי יורד העשירות חס ושלוש ונופל להסטרא אחרא ומגיע העשירות על פי רב לאותם שהם בחוץ בבחינת שמאל שהוא הסטרא אחרא שהם העפויים והרשעים וכו'. וכל זה נמשך מחטא אדם הראשון שחטא בזה על ידי חוה אשתו בעצת הנחש הקדמוני שהיה ערום מכל חית השדה ערום מכל בערמימות בחינת לבן הארמי שהסית את חוה תחלה שהיא בחינת תורה שבעל פה שהיא בחינת רחל בחינת אשה יראת ה', שזהו בחינת חוה שהוא בחינת הדבור שהוא בחינת תורה שבעל פה בחינת ולילה ללילה

שום סיג ופסלת כלל, בחינת אמרות ה' אמרות מהורות וכו' בסף צרוף מנוקק שבעתים. והבעל דבר מתגבר עצמו על זה מאד, להסתיר ולהעלים אור הצדיק האמת הזה, ומכנים בעולם רמאות וערמוניות הרבה, ומתלבש עצמו בגדולים ומנהיגים ומכנים בלבם לחלק על הצדיק הזה, ואלו הרמאות והטעויות הבאים מכח המדמה שאינו מברר, הם בחינת לבן הארמי כמבאר בפנים. ועל פי רב אותם המנהיגים שלא זכו עדין לברר את המדמה בשלמות, אין עליהם שום מחלקת, אדרבא שלום להם פי אין הבעל דבר מתגרה עליהם להרבות עליהם מחלקת כל כך, מחמת שאין בהם כח לעזר לישראל להחזירם למוטב בשלימות, ועקר התגברות הבעל דבר הוא רק על הצדיק האמת. אך אף על פי כן כל זמן שאין יודעין האמת הברור למי להתקרב צריכין לעת עתה להתקרב לאלו המנהיגים, כי אף על פי שאין המדמה שלהם מברר בשלימות, ועל כן גם החדושי תורה שלהם הם מבחינת זה המדמה שאינו מברר עדין, ועל כן אינם יכולים לעזר לישראל בשלימות. אף על פי כן יש בהם טוב הרבה גם כן, על כן צריכין לעת עתה להתקרב אליהם. כי השם יתברך חומל על עמו ישראל, וכל זמן שאין זוכין למצא נקדת האמת שהוא המנהיג האמתי, אזי קדשת התורה בעצמה מנהגת את ישראל, אך אף על פי כן צריכין לבלי להטעות את עצמו ולומר שכבר זכה למצא הנקדת האמת, על כן צריכין להתבונן על דרכיו ולהסתכל היטב, איך שאף על פי שבעת אסיפת הצבור אל המנהיג, אזי הן אל כביר לא ימאס וממשיך להם השם יתברך איזה מימי התורה להשקות הצאן קדשים הצמאים לשמע דבר ה', ואז לפי שעה נתבטל ונסתלק קצת מהם בחינת הבלבולים וכו' הבאים מבחינת כח המדמה, שהוא בחינת לב האבן ונכנע היצר הרע קצת, אבל הוא רק לפי שעה, ואחר כך כששביב לביתם אין להם שום שכל ועצה איך להתחזק בעבודת ה', בבחינת ונאספו שמה כל העדרים ונגללו את האבן, הינו בעת האסיפה אזי מסלקין ונגללין קצת הלב האבן, וממשיכין מימי הבאר קצת, אך אחר כך תיכף והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה, וכעין שדרשו רבותינו ז"ל גם כן. על כן צריכין להודרו מאד לבקש ולחפש אחר הצדיק האמת בחינת יעקב, אשר הוא יכול לגלל האבן מעל פי הבאר בנקל, כמו שמעביר הפקק מעל הצלוחית כמו שאמרו רבותינו ז"ל, והוא יכול לעזר את ישראל בשלימות, ולהוציאם בשלימות מבחינת המדמה שאינו מברר, ולהביאם אל האמת שזה בחינת מה שזכה יעקב אבינו לברר

יְהוָה וכו'. וְהִרְמַאי הִנְחֵשׁ הַסִּית אוֹתָהּ שֶׁתִּגְלֶה פָּנִים
בַּתּוֹרָה שְׁלֵא בְּהִלְכָה לְהַתִּיר אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לֹא מוֹת תִּמְתּוֹן דְּחָפְזָה עַד שֶׁנִּגְנְעָה בּוֹ
וְלִמַּד קַל וְחֹמֶר שֶׁל שֶׁקֶר: כִּשְׁם שֶׁאֵין מִיתָה בְּנִגְיָעָה
וְכו'. כִּי בְּכֹר מְבֹאֵר אֲצִלְנוּ שֶׁכָּל הָעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁד
מִהָאִשָּׁה, כִּי הָאִשָּׁה בְּבַחֲנִית שְׂמֵאל לְגַבִּי בַעֲלָה
שֶׁהוּא בַּחֲנִית יְמִין וּמִשָּׁם הָעֲשִׂירוֹת, וְצָרִיד לְאֲכַלְלָא
שְׂמֵאלָא בִּימִינָא וְאִז נִתְתַּקֵּן הַכֹּל כִּירוּעַ. וְאִז הִצְדִּיק
מְבָרַר וּמַעֲלָה כָּל הַהִלְכוֹת שֶׁהֵם תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה
לְבַחֲנִית חֲבוּק וְנִשּׁוּק וְזוּג כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם בְּסוּף
הַתּוֹרָה י"ב (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן א'). וְכֹל הַיְהוּדִים שֶׁל
הִצְדִּיקֵי אָמַת וְזוּגֵיהֶם בְּנִשְׁמִיּוֹת נִמְשָׁד רַק מִשָּׁם
שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִית זוּג יַעֲקֹב וְרַחֵל וְהַנְּשׁוּקִין בַּחֲנִית וַיִּשַׁק
יַעֲקֹב לְרַחֵל וכו'. אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָדִיק וְנוֹטָה לְתַאֲוֹת
הַנְּשִׁמִּיּוֹת, כִּפִּי נִמְיָתוֹ אֵל תַּאֲוָה הַנְּשִׁמִּיּוֹת כִּן נּוֹפֵל
לְבַחֲנִית שְׂמֵאל. וְעַל־יָדֵי זֶה גַם כָּל לַמּוֹדוֹ בְּבַחֲנִית
שְׂמֵאל וכו'. עַל־כֵּן כָּל תְּקוּנָתוֹ רַק עַל־יָדֵי צָדִיק הָאָמַת
הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה שֶׁהוּא בַּחֲנִית יַעֲקֹב שֶׁהוּא קְדוֹשׁ
וְטָהוֹר בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה מִתַּאֲוָה זֹאת וּבֵין בְּזוּגוֹ בֵּין
בְּלַמּוּדוֹ הַתּוֹרָה כָּל פְּנֵתוֹ רַק לְשָׁמַיִם לְבַד לְעוֹרֵר
זוּגֵין וְנִשְׁוּקֵין הָעֲלִיּוֹנִים בַּחֲנִית וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וכו'.
אֲבָל הִנְחֵשׁ הַסִּית אֶת תּוֹהַ עַד שֶׁהִסִּיתָה אֶת הָאָדָם
עַד שֶׁנִּטְמָה מִזֶּה וְנִפֵּל לְבַחֲנִית שְׂמֵאל לְבַחֲנִית תַּאֲוָה
הַנְּשִׁמִּיּוֹת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁאָדָם הֵרָאשׁוֹן
פָּנָם בְּבִרְיָת וְעַל־יָדֵי זֶה גָּלָה פָּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֵא
בְּהִלְכָה שֶׁהוּא בַּחֲנִית אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע.
וְעַל־כֵּן נִתְקַלֵּל דִּיקָא בְּעֵנֵין הַפְּרָנְסָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּעֵצְבוֹן תִּאֲכַלְנָהּ וכו' כִּי עָקַר הַפָּנָם מוֹגִיעַ אֵל
הַפְּרָנְסָה שֶׁנִּמְשָׁד מִבַּחֲנִית שְׂמֵאל (ק"ב):

כִּי אָחִי אָבִיָּה הוּא

וּפִירֵשׁ רַש"י: אָחִיו בְּרַמָּאוֹת

(בְּרַאשִׁית כ"ט, י"ב)

... כָּל הַגְּנֻבֹת נִמְשָׁכִין בְּשִׂרְשָׁן עַל־יָדֵי הַבַּעַל דְּבָר
שֶׁהוּא הַגְּנֹב הֵרָאשׁוֹן רֹאשׁ לְכָל הַגְּנֻבִים וְהִרְמַאִים
שֶׁבַעֲוֹלָם כִּי הוּא מִתְנַהֵג עִם רַב בְּנֵי אָדָם בְּדֶרֶךְ גְּנֻבָה
בְּעֶרְמָה וְרַמָּאוֹת נִפְלָא בְּכַמָּה וְכַמָּה מֵינֵי דְרָכִים
שׁוֹנִים שֶׁהוּא מְרַמֶּה אֶת הָאָדָם וְגוֹנֵב דַּעְתּוֹ בְּכָל עַת
עַד שֶׁרוּצָה לְתַפְסוֹ בְּמַכְמַרְתּוֹ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּנוֹדַע
וְנִרְאָה בְּחוּשׁ. וְכְמוֹ שֶׁצָּעֵק דְּוֹד הַמְּלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם עַל
זֶה תְּמִיד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב יֵאָרֵב בְּמַסְתֵּר כְּאִרְיָה בְּסִפְחָה
יֵאָרֵב לְחַטּוֹף עֵנִי בְּמִשְׁכּוֹ בְּרִשְׁתּוֹ יִדְבֶּה יִשָּׁח וכו'
שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲנִית גְּנֻבָה שְׂבֵא עַל הָאָדָם כְּמוֹ הַגְּנֹב
הָאוֹרֵב בְּמַסְתֹּר כְּדִי לְצוּד אֶת הָאָדָם בְּרִשְׁתּוֹ חֵס
וְשְׁלוֹם. כִּי בְּאָמַת עַל־פִּי רַב אִי אֲפָשֶׁר לְהַבְעֵל דְּבָר
שֶׁיָּבוֹא לְהָאָדָם לְהַסִּיתוֹ מִיַּד לְעִבְרָה גְּמוּרָה חֵס
וְשְׁלוֹם, רַק בַּתְּחִלָּה מִתְּלַבֵּשׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּמַצּוֹת וְגוֹנֵב
דַּעַת הָאָדָם וּמוֹרָה לּוֹ הִתֵּר וּמְלַבִּישׁ לּוֹ הָעֵצָה רָעָה

שֶׁלּוֹ בְּמַצּוֹת וְהַיּוֹם אֹמֵר לּוֹ עֲשֵׂה כִּךְ וּמָחָר אֹמֵר לּוֹ
עֲשֵׂה כִּךְ עַד וכו' כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וְכְמוֹ
שֶׁכָּתוּב רַבְּנוּ ז"ל בַּתְּחִלַּת הַסֵּפֶר בְּהַתּוֹרָה אֲשֶׁר־י
תְּמַיְמֵי דְרֶךְ עַל מֵאֲמַר רַבָּה בַר בַּר הִנֵּה וּמִתְחַזֵּי כִּי
צוּצִיתָא דְנוֹרָא חוֹרָא בְּרִישָׁה שֶׁבַתְּחִלָּה מִתְּלַבֵּשׁ
הַבַּעַל דְּבָר אֶת עֵצְמוֹ בְּמַצּוֹת וכו' עֵין שָׁם. וּמַחֲמַת
גְּנֻבָתוֹ וְעֶרְמָתוֹ קָשָׁה מְאֹד לְהַנְצִל מִמֶּנּוּ. וְעַל־כֵּן
בְּאָמַת אִי אֲפָשֶׁר לְהַנְצִל מִמֶּנּוּ כִּי אִם עַל־יָדֵי צָדִיקֵי
הַדּוֹר הָאָמַתִּים שֶׁכָּפּוּ אֶת יְצָרָם וְעָמְדוּ בְּנִסְיוֹן וְכִבְשׁוּ
אֶת הַמְּלַחְמָה שֶׁהֵם יוֹדְעִים כָּל דְּרָכָיו וּמַסְתֹּרָיו וְכָל
דְּרָכֵי גְּנֻבָתוֹ וְהֵם יוֹדְעִים אִידָּהּ לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ כִּי הֵם גַּם
הֵם מִתְנַהֲגִים עִמּוֹ בְּגֻבְהָ וְעֶרְמָה, בְּבַחֲנִית שְׂרִי לְהוֹ
לְצָדִיקֵיָא לְסִגּוּאֵי בְּרַמָּאוֹתָא עִם רַמָּאֵי (מְגִלָּה יג) כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב עִם נָבֵר תִּתְבָּרַר וְעִם עֲקָשׁ תִּתְפָּתֵל. וְדִיקָא
עַל־יָדֵי גְּנֻבֹת וְעֶרְמוֹת מְצִילִין הִצְדִּיקִים אֲמַתִּים אֶת
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר גָּלְבּוּ בְּרִשְׁתּוֹ בְּצַפְרִים הָאֲחֻזּוֹת בְּפֶחַ
עַל־יָדֵי גְּנֻבָתוֹ וְעֶרְמָתוֹ בְּנ"ל. כִּי הִצְדִּיקִים הֵם בַּחֲנִית
יַעֲקֹב שֶׁהוּא אָחִיו בְּרַמָּאוֹת שֶׁל עֲשׂוֹ וְלָכֵן שֶׁהֵם
בַּחֲנִית הַס"מ וְהַבַּעַל דְּבָר. וְזָהוּ בַּחֲנִית מַה שֶׁכָּתוּב
רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהִצְדִּיקִים אֵין יְכוּלִין לְעוֹרֵר וּלְהַקִּיץ אֶת
בְּנֵי אָדָם מִשְׁנָתָם וּנְפִילָתָם כִּי אִם עַל־יָדֵי סְפוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁמְלַבִּישִׁין וּמַעֲלִימִין בָּהֶם אֶת הַפָּנִים שֶׁל
תּוֹרָה שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִית גְּנֻבָה וְעֶרְמָה שֶׁמִּתְנַהֲגִים עִמּוֹ
בְּרַמָּאוֹת שֶׁעַל־יָדֵי זֶה דִּיקָא מוּצִיאִין אֶת הָאֲנָשִׁים
מִרִשְׁתּוֹ בְּבַחֲנִית מִשְׁנָה פְּנִיּוֹ וְתִשְׁלַחְהוּ שֶׁמְשַׁנֵּין אֶת
הַפָּנִים עַל־יָדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁלֹּא יִכִּירוּ וְעַל־יָדֵי זֶה
דִּיקָא מוּצִיאִין אוֹתוֹ בְּגֻבְהָ מֵהֶם. נִמְצָא שֶׁהִצְדִּיק
מִתְנַהֵג בְּגֻבְהָ וְעֶרְמָה גְּדוּלָּה כְּדִי לְהוּצִיא בְּנֵי אָדָם
מִרִשְׁתּוֹ הַס"מ שֶׁנִּפְלוּ לְשָׁם עַל־יָדֵי דְרָכֵי גְּנֻבָתוֹ שֶׁזָּהוּ
בַּחֲנִית הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה עַל־יָדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת
שֶׁעַל־יָדֵי זֶה מְחֻזְרִין כְּמָה בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה עַל־יָדֵי
שֶׁמְעוֹרְרִין אוֹתָם מִשְׁנָתָם עַל־יָדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת
דִּיקָא. וְכֵן מְבֹאֵר בְּכַמָּה סְפָרִים שֶׁהִצְדִּיקִים מִתְנַהֲגִים
עִם הַבַּעַל דְּבָר בְּדֶרֶךְ גְּנֻבָה וְכַמּוּבָא בְּסֵפֶר תּוֹלְדוֹת
יַעֲקֹב יוֹסֵף עֵין שָׁם (ק"ג):

וְעֵינֵי לֵאָה רַבּוֹת

(בְּרַאשִׁית כ"ט, י"ז)

... רַחֵל בַּחֲנִית מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה, וְלֵאָה
בַּחֲנִית מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שֶׁיֵּצֵא מִיהוּדָה שֶׁנּוֹלַד מִלֵּאָה.
וְכָל בַּחֲנִית פֶּסַח שֶׁהוּא יֵצִיא מִצִּיּוֹן מְצִרִים גְּאֻלָּה
הֵרָאשׁוּנָה עֲקָרָה עַל־יָדֵי בַּחֲנִית יוֹסֵף, שֶׁהוּא מְזַרַע
רַחֵל, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִית וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת עֵצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ,
אֲבָל בַּחֲנִית הָאֶרֶת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד אִי אֲפָשֶׁר לְגַלּוֹת
עֲתָה בְּשִׁלְמוֹת כִּי עֲדִין לֹא בָּא הַקֶּץ, אֲדַרְבָּא צְרִיכִין
לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים הָאֶרֶת לֵאָה שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיּוֹת
הַדִּינִים, כִּי הַדִּינִים נִאֲחָזִים בְּבַחֲנִית לֵאָה בְּיֹתֵר

כמוכא, בבחינת (בראשית כט, יז): ועיני לאה רבות וכו', אבל בזה תלוי כל הנאלה בשנובה להמתיק תקף הדינים שבלאה שזה לא יהיה נשלם בשלמות עד שיבוא משיח בן דוד שיצא ממנה, אבל עתה שאין מתגלה בשלמות בחינת דוד בחינת משיח בן דוד, על-כן היה תקף הנס שנגעלם הארת לאה ונכלל ברחל, שהארת משיח בן דוד מאיר בהעלם בבחינת משיח בן יוסף שיצא מרחל, ועל-ידי זה היה עקר הנאלה של פסח על-ידי בחינת יוסף שיצא מרחל (קיד):

אֶעֱבֹדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים

(בראשית כ"ט, י"ח)

יעקב היה רועה בהמות בשביל לברר נשמת זווגו, כמו שכתוב (הושע יב): "ויעבד ישראל באשה וכו'". כמו שכתוב (בראשית כט, יח): "אֶעֱבֹדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֵדֶךָ הַקַּטְנָה". כי עקר אחיזת העבודות, שהוא זהמת הנחש, נאחו בהאשה ביותר, כי נחש הטיל זהמא בתוה דיקא בידוע, ועל-כן מברכין בברך 'שלא עשני עבד שלא עשני אשה', כי זהמת העבודות סמוכה להאשה ביותר ושם צריכין ברור יותר. ועל-כן נגזר על האשה: 'והוא ימשל-בך', שהוא בחינת עבודות שצריכה לעשות לבעלה כל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ועל-כן יעקב מחמת שהיה צריך להעמיד שנים עשר שבטי י"ה מטה שלמה, על-כן הכרח להפיל עצמו לעבודות ולהיות רועה בהמות אצל לבן, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על-כן אמר: "אֶעֱבֹדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֵדֶךָ הַקַּטְנָה". כי על-ידי העבודות שלו בקדשה גדולה יזכה לברר הטוב מהרע ולהכניע זהמת העבודות ויברר רוח האדם מרוח הבהמה על-ידי שיהיה רועה אצלו. וכל זה בשביל לברר מלבן הארמי נשמת זווגו שהוא נשמת רחל כדי להעמיד שבטי י"ה.

ומחמת שידע שלבן הוא רמאי גדול והוא נאחו ביותר בבחינת היכלי התמורות (הנמשך מחמא אדם הראשון, ומשם נמשכין בח' התמורות שבעולם, שמשם עיקר אחיזת הס"א ח"ו) שמשם עקר הרמאות של כל הרמאים שהשודין להחליף, על-כן כפל יעקב תנאו ואמר: "אֶעֱבֹדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֵדֶךָ הַקַּטְנָה". כמו שפרש רש"י שם שדקדק עמו כל כך כדי שלא יחליף לו לאה ברחל. וכל זה חשש יעקב מחמת שידע שעדין לא נתתן חמא אדם הראשון שמשם אחיזת היכלי התמורות, שזה גורם שגשמת האבות והאמהות יהיו מערבין בין רשעים פאלה שהם לבן וכו'. וידע שלבן הוא רמאי ביותר ונאחו ביותר בבחינת היכלי התמורות,

על-כן הוא חשוד ביותר על החלופה, על-כן כפל תנאו עמו ביותר ואמר: "אֶעֱבֹדָךָ וכו' ברחל בתך הקטנה" כמו שפרש רש"י שם, ואף-על-פי-כן לכסוף לא הועיל שהרי רמאו, כי כל כך התגבר הרמאות של לבן, שהוא בחינת היכלי התמורות עד שרמא את יעקב והחליף לו לאה ברחל, שחלופה זה גרם המחלקת שבין השבטים וחלקת מלכות בית דוד ומכירת יוסף, כי אם היה נושא את רחל תחלה היה יוסף יוצא תחלה והיה בכור ממש, לא היו מקנאין בו אחיו כל כך, כי היו הכל רואין גדלתו ואמתתו, רק מחמת החלופה הנ"ל טעו בו אחיו וסברו שאינו איש אמת ונתקנאו בו על שאביו מחבבו ומקרבו ביותר וגרם המחלקת כל כך עד שמכרוהו לעבד, שעל-ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים וכו'. ומזה נשתלשל אחר כך חלקת מלכות בית דוד בידוע, שעל-ידי זה נחרב הבית המקדש וגלינו מארצנו וכו' וכמוכא בספרים מה שגרם לבן הארמי על-ידי החלופה הנ"ל.

והכלל, שכל הצרות של ישראל נמשכין מבחינת החלופה של היכלי התמורות, שהוא בחינת החלופה של בן המלך (המובא בספר סיפורי מעשיות) שהוא בחינת כל החלופים והשנויים שיש בכל דור ודור עד שיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו ויברר הכל וכל אחד על מקומו יבוא בשלום, אמן (קטו):

אִסַּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי

(בראשית ל', כ"ג)

ועל-כן נקרא יוסף, בחינת (בראשית ל', כג): אִסַּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי, שמאסף ומבטל כל החרפות ובושות מישראל, כי מחזירים בתשובה ומקרבם לה' יתברך. וזה בחינת (שם ל', כד): יוסף ה' לי בן, שעל שם זה נקרא יוסף, הינו שהצדיק עוסק תמיד להוסיף ולקרב נפשות חדשות בכל פעם ומבקש תמיד מה' יתברך על זה, בחינת: יוסף ה' לי בן אחר, שיוסף ה' לו בכל פעם תלמיד חדש שנקרא בן, כי כל המלמד בן חברו תורה באלו ילדו (סנהדרין יט): (קטז):

יוסף ה' לי בן אחר

(בראשית ל', כ"ד)

הצדיק האמת נקרא יוסף על שם שמוסיף בעבודתו יתברך בכל עת, ומתחיל בכל פעם מחדש באלו לא התחיל עדיין בעבודתו יתברך כלל. וזה עקר השעשועים וההתפארות של השם יתברך. כי עקר שעשועיו והתפארותו יתברך הוא על ידי חדושים דיקא, דהינו בשעולה התפארות חדש למעלה. וגם מחמת שהצדיק הזה יש לו כח לקרב רחוקים ממש אליו יתברך, כי בכח התגברותו להתחיל בכל פעם

היטב היטב, עד שזוכין על ידי זה לעבד את השם יתברך בחמימות והתלהבות גדול דקדשה. ולא עוד אלא שאפלו הגלויים אליהם אל המקרבים האלו, ובאים לשתות גם כן בצמא את דבריהם, שזכו לשאב ולקבל מן הבאר מים חיים של הצדיק האמת, גם הם זוכים לעבד את השם יתברך בחמימות והתלהבות גדול דקדשה, שבא על ידי תנועת השכל האמת הנפלא והנורא שנתחב בתוך רהיטי מחם כנ"ל (ק"ט):

ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים

(בראשית ל', ל"ח)

יש בני אדם שנמשכו אחר דרכי המחקרים, שקשה להם: למה הרבה השם יתברך לישראל כל-כף תורה ומצות שקשה לקיים? ולפי דעתם הרעה והמשבשת היה יותר זכות להם אם היו רק מצות מועטים. אבל באמת הכל יפצה פיהם, כי באמת עקר התכלית של האדם הוא שישבר כל התאוות כל-כף, עד שלא יהיה בו אפלו צד רשימה משום תאוה אפלו של התר, וזה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי רבוי התורה והמצות שיש בכל פרט ופרט מדברי העולם, ועל-ידי זה יכולין לזכות להמשיך עלינו קדשה גבוה כל-כף, עד שנהיה זכים ונקיים וקדושים לגמרי מכל התאוות, כמו שזכו אבותינו הקדושים אבות העולם, שבשכיל זה מרבה התורה לספר מכל עניניהם ומעשיהם, ואיך שחפרו בארות, ומיעקב אשר הציג את המקלות ברהטים וכיוצא בזה כל זה לגלות לנו גדלת מעלתם וקדשתם, שזככו את עצמם כל-כף עד שזכו לעבד את השם יתברך בכל תנועותיהם ועניניהם, ובכל תנועה היה להם סודות נוראים, רזין דרזין. וכל זה להעיר אנחנו ולבנו, שגם אנחנו נטהר ונקדש עצמנו גם בכל העבודות הצינויות ועסקי חל, כדי שגזכה גם אנחנו לבוא לאיזה בחינה ומדרגה ממעלות קדשת אבותינו הקדושים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיו כי הבחירה הפשית בכל דור, וכמאמר רבותינו ז"ל: אין דור שאין בו כאברהם וכו'. ועל-כן מציינו גם בדורותינו צדיקים אמתיים, גדולים ונפלאים מאד, שזכו לעבד את השם יתברך גם בכל עסקי חל, וכמפרסם הרבה ספורים כאלה מהצדיקים הגדולים שהיו מימות הבעל-שם טוב הקדוש, ובר צדיק לברכה, עד הנה. ועל-כן מאחר שעקר התכלית של ישראל הוא לזכך את עצמן בתכלית הקדשה מכל התאוות שבועולם, על-כן בודאי הוא טובה גדולה מה שהרבה לנו תורה ומצות, כדי שיהיה גם לנו כח להתעורר להשם יתברך ולהמשיך עלינו קדשה גדולה בכל ענין וענין

מקדש כאלו מתחיל עתה לעבד את ה', בכח הזה הוא יכול לעורר בכל פעם רחוקים ממש שיתחילו מעתה לשוב להשם יתברך. ועל כן מצדיקים כאלו יש להשם יתברך תענוגים ושעשועים גדולים וחדשים והתפארות נפלא בכל עת, כי בכל פעם הם עושין להשם יתברך כפיכול לבושיין חדשים ובגדי התפארות חדש, בבחינת ולבושא דלביש ביומא דא לא לביש ביומא אחרא, ולבושיין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא. וכל זה נעשה על ידי התפארות החדש שעולה בכל פעם מזה הצדיק, על ידי שמתחדש בעצמו בעבודתו יתברך בכל פעם, ועל ידי שמקרב רחוקים לעבודתו יתברך. ועל שם כל זה נקרא יוסף, בחינת יוסף ה' לי בן אחר (בראשית ל', כד), עין פנים. ועל ידי זה הצדיק נתגלה עקר קדשת ארץ ישראל (ק"י):

ויצג את המקלות אשר פצל

(בראשית ל', ל"ח)

כל ספורי התורה ממעשה האבות מחפירות הבארות ומהמקלות אשר פצל ברהטים וכן כל כיוצא בזה וכן כל המאמרים הפליאים שהביאו בגמרא ומדרשים כמו מאמרי רבה בר בר חנה וכיוצא, כל זה להודיע לנו מעלת הצדיקים שזככו את עצמם כל כף עד שעבדו את השם יתברך בכל תנועותיהם אפלו בכל עסקי חל אכילה ושתיה וכיוצא, וכל דבריהם ושיחותיהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין נפלאים. ובאמת בכל דור נמצאים צדיקים כאלו כמו כן בדברי רבותינו ז"ל שאמרו שאין דור שאין בו כאברהם וכו', וכל אחד צריך לזכות לזה בבחינת מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי כי הבחירה הפשית (ק"ח):

ויצג את המקלות אשר פצל

(בראשית ל', ל"ח)

מי שאינו זוכה לידע מהצדיק האמת הזה שהוא בחינת נקדת האמת בחינת יעקב, אזי אפלו הוא איש בשר ועובד השם יתברך ומתפלל ועוסק בתורה. אבל על פי רב כל עבודתו הוא בקרירות בלי שום חיות והתלהבות וחמימות דקדשה, ואין להשם יתברך שעשועים מעבודה פואת, כי היא בבחינת שנה. אבל הצדיק האמת בחינת יעקב, הוא ממשיך חדושי תורה בדרכים נפלאים ונוראים מאד, ובשכליות נפלאים ונוראים כאלו, עד אשר מציג ותחב השכל האמתי בתוך רהיטי מחין של המתקרבים אליו, שיהיו תחובים בהם בעמק גדול, עד שלא יהיה כח לשום טעות של המדמה להעבירם מזה חס ושלוש, כי כבר הם מבינים האמת לאמתו

על־ידי רבוי התורה והמצוות, כדי שזוכה לתכלית האמת, לאור הגנוז, שאי אפשר להגיע אליו כי אם על־ידי זה. וכל זה הוא לאותן שזוכין לקיים כל התורה, אך אפלו מי שאינו זוכה להתגבר על יצרו ולקיים כל התורה והמצוות, הוא גם־כן טובה גדולה אליו מה שיש הרבה תורה ומצוות, כי על־ידי־זה אפלו הגרוע שבגרועים מקיים כמה מצוות, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות ברמז, במאמר רבותינו ז"ל, ועל־ידי־זה יזכה כל אחד מישראל להודיף בודאי, כי הקדשה של המצוות שמקיים כל אחד מישראל אינה מנחת אותם להשתקע בהטמאה והתאוות שנפלו בהם, ומעוררם לתשובה בכל פעם, וכמו שכבר נמצאו הרבה בעלי־תשובה בעולם, אשרי להם. ואפלו אם חס ושלום לא יזכה לתשובה שלמה בחייו, אף־על־פי־כן סוף כל סוף יודיף בודאי, ועקר הזכר הזה על־ידי הטוב והמצוות שזוכה לחטף בעולם הזה, דיקא על־ידי שיש הרבה תורה ומצוות. וגם כי בכח הצדיקים אמתיים הנפלאים במעלה, שזכו לקיים כל התורה בשלמות, עד שזככו עצמן כל־כף, עד שהיו יכולין לעבד את השם יתברך גם בכל עסקי חל, על־כן יש להם כח להעלות אותנו גם־כן מחל לקדש ומטמאה לטהרה, עד שעל־ידי־זה יתהפך הכל לטובה. וכל זה כלול במאמר רבי חנניא בן עקשיא: רצה הקדוש־ברוך־הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות לזכות דיקא, שיהיו מזככים לגמרי כנ"ל (קב):

והיה העטפים ללבן

(בראשית ל"א, כ"ב)

הצדיק האמת אף על פי שיש בכחו לקרב הכל אל השם יתברך, ולהוציאם מהכח המדמה שאינו מברר, שהוא בחינת לבן הארמי, אף על פי כן על פי רב כל מנמתו לקרב בני הנעורים, מחמת שלא נשתרש אצלם עדין כל כף הסברות הברויות של טעות המדמה, אבל הזקנים שכבר נשתרשו בטעותם קשה להשיבם, עד אשר ירחמו עליהם מן השמים, וזה יהיו העטופים ללבן והקשורים ליעקב (קכא):

לבן הארמי

(בראשית ל"א, כ"ב)

הבעל־דבר מכנים בעולם רמאות וערמימיות גדול, ומתלבש את עצמו במנהיגים וגדולים ומכנים בלבם לחלק על הצדיק הגדול האמת, שהוא בחינת יעקב, שהוא בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, בחינת תתן אמת ליעקב. ועקר כל הרמאות והערמימיות

של הבעל־דבר הוא על־ידי כח המדמה שאין מברר בראוי, כי משם נמשכין כל הטעותים שבעולם, כמבאר בפנים. וזה בחינת לבן הארמי, כי משם כל הרמאות וכל הטעותים שבעולם, ודרבו להתלבש את עצמו במצוות, כי מהפך האמת מהפך אל ההפך ומכנים בלב שמצוה גדולה לחלק על הצדיק, וכאלו הצדיק נוטה מדרך האמת חס ושלום. וגם כי המח הקדוש של הצדיק הוא בחינת לבן העליון, כי מחו הקדוש הוא זך ונקי ומלבן ככסף צרוף, וכל התורה שהוא מגלה הוא אמת ברור זך ונקי, בלי שום סיג ופסלת כלל. ולעמת זה, הכח המדמה שמטעה את האדם נקרא לבן הארמי, כי מרמה ומטעה כל־כף את האדם בכמה מיני טעויות ושקר, עד שהשקר ברור ומלבן אצלם, כאלו אין בו שום ספק לנשות אל האמת. וזה בחינת לבן דקלפה, בחינת ארבע מראות נגעים, שכלם מראיהם תכלית הלבן. ועל־כן נקרא לבן הארמי, ומשם כל ההתגרות והמחלקת שעל הצדיק האמת שהוא בחינת יעקב כנ"ל (קכב):

ויגנב יעקב את לב לבן הארמי

(בראשית ל"א, כ"ב)

הספרא אחרא מתנבל על האדם בכמה וכמה גיבות וערמימיות ללכדו, בפרט בענין המחשבה, עד שפתאם יוצא מחשבתו אל החוץ וחושב מה שחושב, רחמנא לצלן, בפרט מי שהוא בעל־מחשבה, שהיא מדה רעה מאד. וכל זה נמשך מבחינת קלפת לבן הארמי. על־כן צריכין לברח מהם מאד ולהשב מחשבות אחרות כשרות וטהורות של תורה ותפלה, ואז ממילא ידחו ויתבטלו המחשבות חיצוניות. אך לפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל־כף, עד שיקשה לברח מהם לתוך תורה ותפלה ודברים שבקדשה בשום אופן, ואז ההכרח לעסק במלי דשמותא, בעניני צחוק וכיוצא, כדי לפקח דעתו לפי שעה עד יעבר זעם ושטף של המחשבות, כי אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו, ואזי אין הספרא־אחרא מבינה שהוא בורח מהם, מאחר שעוסק במלי דשמותא, והוא כמו גנבה, שגנב דעת הספרא־אחרא בכדי לברח ממנה. אך העקר, שבשעה שבורח מן המחשבות רעות, אזי ילך לבטח ודרבו לחשב מחשבות טובות וכשרות, ולא יסתכל לאחוריו כלל, כי זה שמוען עם המחשבות זרות ונגנס עמהן בטוען ונטען ורוצה שיניחו אותו לצאת משם, והו כמו שמגיד להרודף שרוצה לברח ממנו, ואזי הוא רודפו יותר. אבל באמת עקר העצה, לברח מהם ולבלי להסתכל לאחוריו כלל כנ"ל. וזה בחינת: "ויגנב יעקב את לב לבן הארמי (הינו בחינת הגנבה הנ"ל) על בלי הגיד

לו כי ברח הוא" הינו כנ"ל. אבל אחר-כך רוצה הסטרא-אחרא להתגבר עוד ולרדף אחריו, ואז השם יתברך מרחם עליו ועומד בעזרו, ומזהיר את הסטרא-אחרא, בחינת לבן: "השומר לך מדבר עם יעקב וכו'", ואז על-ידי כל ההתקנות והזוזות שנתק עצמו ממחשבות רעות למחשבות טובות, שעל-ידיה נתררו ניצוצות הקדשה, נעשה מהם גל ומחצה להפסיק בינו לבין המחשבות רעות, כי כלם מתקבצים ועוזרים לו בעת הדחק. וזה בחינת הגל שנעשה בין יעקב ללבן (קכג):

ויגנב יעקב את לב לבן הארמי

... עד הגל הזה

(בראשית ל"א - כ"ג, ב)

... זהו בחינת מה שכתב רבנו ז"ל שבשבורחין מהמחשבות רעות ילך לדרך במה שהוא חושב מחשבות פשרות ולא יסתכל לאחוריו כלל וכלל וכו' (כמו שכתוב בלקוטי מוהר"ן חלק א' - ע"ב). וזהו בחינת ויגנב יעקב וכו' על בלי הגיד לו וכו', כי זה שמוען עם המחשבות זרות ונכנס עמהם בטוען ונטען ורוצה שיניחו אותו לצאת מהם, זהו כמו מי שמגיד להרודף שרוצה לברח ממנו ואזי הוא רודפו יותר, אבל באמת עקר העצה לברח מהם ולילך לדרך ולבלי להסתכל לאחוריו כלל ולבלי לטען עמהם כלל, שזהו בחינת ויברח יעקב וכו' ויגנב יעקב את לב לבן הארמי, שהם המחשבות רעות, על בלי הגיד לו כי בורח הוא, שאינו מגיד להם שבורח מהם רק בורח לתמו לדרך. ועל-ידי זה דיקא נצול מהם.

גם ויגנב וכו', מרמז שלפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל כך עד שקשה לברח מהם לתוף תורה ותפלה ודברים שבקדשה בשום אופן וההכרח לעסק במלי דשטותא בעניני צחוק וכיציא כדי לפקח דעתו לפי שעה עד יעבר ועם השטף של המחשבות, כי אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו, ואזי אין הסטרא אחרא מבינה כלל שהוא בורח מהם מאחר שעוסק במלי דשטותא, וזהו בחינת ויגנב וכו' על בלי הגיד לו וכו'.

אבל אחר כך רוצה הסטרא אחרא להתגבר עוד ולרדף אחר בחינת יעקב, שהוא בחינת וירדף אחריו הנאמר שם. ואז ה' יתברך עומד בעזרו ומזהיר את בחינת לבן: "השומר לך מדבר עם יעקב מטוב וכו'" (בראשית לא, כד). כי טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים, הינו שה' יתברך מרחם עליו מאחר שכבר סבל כל כך והוא מזהיר הסטרא אחרא שיסורו ממנו ולא ידברו עמו מטוב וכו'.

וזה בחינת עשית הנ"ל שאמר יעקב לאחיו: לקטו אבנים וכו'. ונעשו גל, זה בחינת מה ששמעתי מפי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שכל מה שהאדם מנתק עצמו ממחשבות רעות למחשבות טובות, וכל העתקה והזוזה ותנועה שהאדם מזיז ומניע ומעתיק עצמו מרע לטוב, הכל מתקבץ בעת הצרה והדחק ועוזר להאדם וכו', כמבאר בדבריו ז"ל (לקוטי תנינא סימן מח). וזה בחינת לקטו אבנים, בחינת אבני קדש, שהם בחינת הניצוצות הקדושים המתבררים על-ידי כל הזוזה ותנועה מה שמנתקים עצמן מרע לטוב, כי הניצוצות הקדושים שנפלו הם בבחינת תשתפכנה אבני קדש פדוע. וברורם הוא בבחינת לקטו אבנים, ועקר ברורם ועליתם הוא על-ידי שמירת המחשבה בבחינה הנ"ל על-ידי שמנתק מחשבתו בכל פעם מרע לטוב. ואף-על-פי שיש להאדם יסורים גדולים מזה ונדמה לו שכבר קשה לו לעמד כנגדם מחמת שזוה ימים רבים שיש לו יסורים מהם ועדין לא נשקט מהם, אבל צריך לידע כי אין שום תנועה טובה נאבדת.

וזה בחינת מה שאמר יעקב לאחיו: "לקטו אבנים", שיקבצו וילקטו יחדו כל האבני קדש, שהם הניצוצות הקדושים שנתבררו על-ידי כל מה שהיו מנתקים עצמן בכל פעם ממחשבות רעות לטובות, ומהם עשו גל ומחצה להפסיק בינם ובין המחשבות רעות, כי כלם מתקבצים ועוזרים להאדם בעת הדחק.

וזה שאמר יעקב ללבן הארמי: עד הגל הזה וכו' אם אני לא אעבר אליך ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה וכו', כי כבר עשיתי גל ומחצה מהנקדות טובות שיפסיקו ביני ובינך ולא תעבר עוד אלי, וגם אני לא אעבר בגבולך, כי איני רוצה עוד לכנס למקומך שהם מקומות החיצונים, כי אין אני רוצה עוד לספן נפשי שם, רק אני אעמוד על מקומי לעסק בתורה ותפלה וכו', ואתה לא תעבר אלי ואני לא אעבר אליך, והכל בכח ה"גל" שנעשה על-ידי האבני קדש שלקטנו על-ידי כל התנועות טובות, על-ידי כל מה שהייתי מנתק עצמי מרע לטוב (קכד):

ותחלף את משפירתי עשרת מונים

(בראשית ל"א, מ"א)

וזה בחינת יעקב איש תם וכו' בחינת אמת, כמו שכתוב: תתן אמת ליעקב, שעל-ידי זה היה יכול לעמד כנגד בחינת החשד הגדול של עשו יודע ציד, בחינת פי ציד בפיו, שהוא עקר חשכת הסטרא אחרא. וכן כנגד לבן שנאמר בו: ותחלף את משפירתי עשרת מונים, שמתגבר בשקריו

וערמומיותו בכמה חלופים ושנויים לאין מספר וכו'.
כי עקר החשיך הוא שקר שהוא מחשיך עיני בריתא,
ועל-כן כתב אדונינו מורנו ורבנו ז"ל (בסימן נא)
שעקר היצר הרע הוא שקר שהוא הרע הוא הטמאה
וכו', על-כן עקר העצה הוא אמת, לראות לדבר
דבור אמת איך שהוא וכו', והאמת יאיר לו הפתחים
וכו', עד שיוכל להתפלל וכו', שעל-ידי זה מוציא
פרנסתו וזווגו לו או לבניו והתלויים בו (עיין לקוטי
מוהר"ן א' ט').

וכל זה הוא ענין יעקב שהיה לו מלחמות גדולות עם
לבן ועשו. כי יעקב עצם האמת, תתן אמת ליעקב,
וחשכת השקר והרמאות של לבן ועשו סבבוהו מכל
צד, ויעקב בגדל אמתת תמימותו עמד בנגדם, עד
שהוציא מעשו הבכורה והברכה שהוא שפע
הפרנסה, ומלבן הוציא כל זיווגו ועשירות גדול ושנים
עשר שבטי ירה, הכל על-ידי גדל האמת, שעל-ידי
זה לא די שהם אינם יכולים להתחשיך עליו חס
ושלום, אף גם האמת מאיר לו עד שמוציא מהם כל
הטוב שהיה כבוש אצלם מכבר. וכל מה שמתגברים
יותר ויותר להתחשיך עליו חס ושלום, הוא מוציא
מהם הטוב שכבוש בהם יותר ויותר על-ידי
שמתגבר ביותר להמשיך על עצמו אור האמת
(קכט):

ותחלה את משברתי עשרת מנים

(בראשית ל"א, מ"א)

כל הגליות הראשונות היו מבחינת הקלפות הנאחזין
במ"ט שערי טמאה שיש להם מספר וקץ. על-כן היה
קץ וזמן לכל הגליות, אבל זה הגלות האחרון נסתם
קצו והוא קץ הפלאות, כי מתגבר חס ושלום השקר
שנאחזו מבחינת שער החמשים שהוא כמעט בלי
גבול. שזהו בחינת זקלפת עמלק שהוא בחינת לבן
הארמי, שנאמר בו (בראשית לא, מא): ותחלה את
משברתי עשרת מנים, שקשה מאד לעמד על
רמאותו שהוא כמעט בלי קץ כי אם מי שיש לו עצם
האמת כמו יעקב אבינו, שהוא בחינת אמת, כמו
שכתוב (מיכה ז): תתן אמת ליעקב, שהוא היה יכול
לידע איך להתנהג עמו. כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(מגלה יג): אחיו אני ברמאות. ונחם יעקב אמר, שאם
לא היה ה' יתברך בעזרו לעזרו להנצל ממנו היה מה
שהיה חס ושלום, כמו שכתוב (בראשית לא, מב):
לולי אלקי אברהם ופחד יצחק היה לי וכו'.

ועל-כן יעקב בשראה מלאכי אלקים עולים ויורדים
בסלם, אז ראה כל המלכיות המשעבדים בישראל
עולים ויורדים. אבל מלכות אדום, שהוא הגלות
הזה, ראה עולה ולא יורד, כמו שכתוב במדרש
(תנחומא ויצא ב), כי אפלו יעקב שהוא עצם האמת

לא היה יכול לעמד על הדבר איך יהיה אפשר
לצאת מזה הגלות לבטל רבוי השקר והרמאות וכו'
המתפשט עכשו, עד שה' יתברך הבטיחו (שם כח,
טו): והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך כי לא
אעזבך, שמרמו עד הקץ האחרון שה' יתברך לא
יעזב אותנו לעולם. כמו שכתוב (שמואל א יב): כי
לא יטש ה' את עמו וכו'. והכן הדברים היטב אם
תראה (קכו):

לולי אלקי אבי

(בראשית ל"א, מ"ב)

הצדיק הגדול האמת מוסר נפשו ביגיעות קשות
וטרחות ותחבולות נפלאות הרבה מאד, והכל רק
בשביל להוציא בניו ותלמידיו מבית לבן הארמי,
הינו מבחינת המדמה שאינו מברך, ולהעלותם אל
השכל דקדשה. אף אף על פי כן המלחמה גדולה
וחזקה מאד מאד, ולכן רודף אחריהם ומבקש לעקר
את הכל חס ושלום, כמו שנאמר ארמי אובר אבי.

ועקר רדיפת לבן גם כן הוא רק בשביל הצאן
והבנים שהם התלמידים הנ"ל, כי ביעקב בעצמו אין
לו שום אחיזה כלל, כי הוא קדוש וטהור ונקי ונדף
לגמרי. ואלה הצאן והבנים אף על פי שהם לא נצחו
עדין המלחמה בראוי, עד שעדין יש כח ללבן בחינת
כח המדמה והיצר הרע לרדף אחריהם להשיגם, אף
על פי כן השם יתברך חומל ומרחם על היגיעות
והטרחות והמסירת נפש של הצדיק האמת, שמסר
נפשו מאד בשביל כל אחד ואחד. ועל כן השם
יתברך בעצמו לוחם עם לבן ומגרשו מצאן יעקב,
בחינת את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח
אמש. וזה שאמר לו, כי מששפת את כל כלי מה
מצאת מכל כלי ביתך, כי אין בי שום אחיזה ונגיעה
מקד. הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה, כי יגיעתי
וטרחתי הרבה בעבודת ה' בתורה ותפלה
והתבודדות, בתוך שדות ויערים בתוך חורב
וחמימות גדול, וכן בעת הקר והקרח בלילה, והכל
בשביל השם יתברך בשביל לקרב אליו נפשות
ישראל. על כן אף על פי שהנפשות המתקרבין עדין
לא נצחו המלחמה בראוי, אף על פי כן אין לה כח
לעשות להם מאומה כי זכותי וזכות אבותי הצדיקים
יגן עליהם להצילם מקד, בחינת לולי אלקי אבי וכו'
את עניי ואת יגיע כפי וכו'. כי השם יתברך בעצמו
יעמד בעזרי עד שאומר עמהם מה שהתחלתי
לקרבם כלם להשם יתברך, עד שיצמח מהם
התגלות האמת לכל באי עולם. בחינת אמת מארץ
תצמח מאותן שמנחים עד הארץ, מהם דיקא יצמח
האמת לכל באי עולם, כי שפת אמת תכון לעד
וקושטא קאי (והאמת קיים) (קכז):

עד הגל הזה

(בראשית ל"א, נ"ב)

... הינו כי יעקב, שהוא בְּחִינַת קְדֻשַׁת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת "גַּל" וּמַצְבָּה שִׁיְהִיו מַחְצוֹת מַפְסִיקוֹת בְּמַחוּ בְּפָנֵי הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוּת וְהַרְהוּרִים הַבָּאִים מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא מִבְּחִינַת לְבָן הָאֶרֶמִי. כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא הִיא בְּחִינַת לְבָן הָאֶרֶמִי, שָׂבָא בְּרַמְאוֹת גְּדוּל וּבְתַחבּוּלוֹת הַרְבֵּה לְתַפְסוֹ בְּמַצּוֹדָתָם חֵס וְשָׁלוֹם, וְהַעֲקָר בְּעִנְיַן הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁבְּמַחְשָׁה מִתְנַבְּלִים עַל הָאָדָם בְּכַמְּהָ וּבְכַמְּהָ גְּנֻבוֹת וְרַמְאוֹת וְעַרְמִימִיּוֹת עַד שֶׁפִּתְאֹם יוֹצֵא מִחוּץ חוּץ לְשִׁטָּה וְחוֹשֵׁב מַחְשָׁבוֹת חוּץ מִהַ שְׁחוֹשֵׁב, רַחֲמָנָא לְעֵלָּן, כַּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ הָאָדָם בְּנַפְשׁוֹ, בְּפִרְט מִי שֶׁהוּא בַּעַל מַחְשָׁבָה, שֶׁהוּא מְדָה רְעָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא מְהַעֲשֵׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עָרוּף (אֲרַח חַיִּים בְּמַגֵּן אֲבָרָהֶם סִימָן תַּרְגוּ). וְכֹל אֵלּוּ הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוּת נִקְרָאִים בְּחִינַת לְבָן הָאֶרֶמִי שֶׁמְלַבֵּן בְּרִשְׁעוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ שֶׁעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא לְבָן. הֵינּוּ שֶׁהוּא מְלַבֵּן הַרְשָׁעוֹת כֹּל כִּד בְּאֵלּוּ כִּבְר נִקְבַע בְּזֶה כְּאֵלּוּ אֵין שׁוֹם דְּרָךְ לְהַמְלֵט מִשָּׁם חֵס וְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר נִדְמָה חֵס וְשָׁלוֹם לְבָנֵי הַנְּעוּרִים בְּפִרְט לְהַפְעִילִי מַחְשָׁבוֹת שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לָהֶם לְעִמּוֹד בְּגִיד הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוּת וְהַרְהוּרִים רְעִים. אֲבָל בְּאַמְתָּ לֹא כֵן הוּא, כִּי הַמַּחְשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם תְּמִיד, וּבְחוֹט הַשְׁעָרָה יִכּוֹל לְהַנְצִיל בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה מִכָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת רְעוּת וְהַרְהוּרִים עַל-יְדֵי שִׁטָּה דַּעְתוֹ לְמַחְשָׁבָה בְּשָׂרָה (קַבְח):

=מראה מקומות=

- (קד) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - י"ב י"ג י"ד
- (קו) לקוטי הלכות - הלכות חנוכה ו' - ג'
- (קז) לקוטי הלכות - הלכות פקדון ד' - אותיות י"ד י"ט מתוך אוצר היראה - קומת אדם - כ'
- (קח) לקוטי הלכות - הלכות תפלת המנחה ז' - אותיות פ"ד פ"ה פ"ו מתוך אוצר היראה - יראה ועבודה - ל"א
- (קט) לקוטי הלכות - הלכות מנחה ז' - פ"ד פ"ה
- (קי) לקוטי הלכות - הלכות דם א' - אותיות י' י"ב מתוך אוצר היראה - ספרים וחדושי תורה - ט'
- (קיא) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות י"ג מתוך אוצר היראה - צדיק - ר"ל
- (קיב) לקוטי הלכות - הלכות ראשית הגז ה' - ג'
- (קיג) לקוטי הלכות - הלכות גניבה ג' - ב'
- (קיד) לקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ה' - כ"ג
- (קטו) לקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ג' - ל"א
- (קטז) לקוטי הלכות - הלכות השכמת הבוקר ד' - י"ז
- (קיז) לקוטי הלכות - הלכות ברכת המזון ד' - אות י"א מתוך אוצר היראה - צדיק - מ"ד
- (קיח) לקוטי הלכות - הלכות סימני דגים ד' - אות ג' מתוך אוצר היראה - צדיק - ק"ד
- (קיט) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות י"ד מתוך אוצר היראה - צדיק - רל"א

- (קכ) לקוטי הלכות - הלכות סימני דגים ד' - אות ג' מתוך אוצר היראה - יראה ועבודה - נ"ב
- (קכא) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות י"ד מתוך אוצר היראה - צדיק - רל"ב
- (קכב) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות י"ג מתוך אוצר היראה - מחלוקת ונצחון - נ'
- (קכג) לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - אות ל"ה מתוך אוצר היראה - מחשבות והרהורים - ב'
- (קכד) לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - ל"ה
- (קכה) לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - ט'
- (קכו) לקוטי הלכות - הלכות סימני בהמה וחיה טהורה ד' - י"ז
- (קכז) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות י"ד מתוך אוצר היראה - צדיק - רל"ג
- (קכח) לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - ל"ה

שבת שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם
פירוש הלקוטי הלכות

במחיר הקרן
125 ₪ לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה:
054-8429006 (מאיר)